

AGRO

MEDIA
Publicație Periodică a Federației Naționale
a Agricultorilor din Moldova "AGROinform"

Nr. 15 (59), 1 octombrie 2009

inform

Exportul de struguri a fost deblocat

A fost deblocat exportul de struguri, fiind înlăturate toate restricțiile impuse anterior. Ministrul Agriculturii și Industriei Alimentare, Valeriu Cosarciuc, a declarat pentru Info-Prim Neo că nu mai există obstacole în calea producătorilor de struguri care intenționează să își exporteze marfa. Potrivit lui, „Moldova-Vin” a expediat o scrisoare către Serviciul Vamal prin care a anulat indicațiile date anterior.

Scrisoarea respectivă va exclude și necesitatea înregistrării contractelor de export la „Moldova-Vin”.

Modificările respective s-au produs după ce, în cadrul

ședinței de vineri, 25 septembrie, a noului executiv, premierul Vlad Filat, a solicitat responsabililor din cadrul ministerelor să vină cu soluții urgente pentru mai multe probleme, rezolvarea cărora nu mai poate fi amân timer. Inclusiv, Ministrului Agriculturii și Industriei Alimentare i s-a cerut să elaboreze soluții pentru deblocarea exportului de struguri și pentru înlăturarea barierelor existente, când producătorii sunt puși pe drumuri ca să înregistreze contractele de vânzare la tot felul de agenții. Termenul limită pentru realizarea acestei dispoziții a fost luni, 28 septembrie.

NANO-GRO
“Agro Nanotechnology Corp.”; SUA

**FERTILIZANT –
regulator de creștere,
SPOR LA RECOLTĂ
- 15-20%**

Tel. de contact: 0/246/ 2-34-39
0/691/ 07442

**Dar cu
problemele
țăranilor,
ce facem?**

**Și în toamna aceasta țăranii
își vând producția pe doi bani. pag. 3**

**Noul Guvern al
Republicii Moldova
a fost investit
în funcție**

Noua guvernare își propune
dublarea IMM-urilor
în R. Moldova

pag. 7-9

Recesiunea a afectat comunitățile locale din R. Moldova

Comunitățile locale din Republica Moldova au fost puternic afectate de criza financiară și economică mondială, se arată în studiul realizat de centrul analitic Expert Grup la inițiativa Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare în Moldova (PNUD), prezentat marți, 29 septembrie curent.

Potrivit studiului „Impactul crizei financiare globale asupra comunităților locale din Republica Moldova”, recesiunea economică a avut contribuit la încetinirea dezvoltării economice la nivel local. Declinul s-a produs, în special, ca urmare a reducerii remitențelor,

a cererii interne și externe, scăderii fluxului de investiții directe străine, diminuării transferurilor guvernamentale la bugetele locale, precum și ca urmare a creșterii șomajului.

Potrivit studiului, efectele negative asupra bugetelor locale au condus la reducerea de către autoritățile publice locale a cheltuielilor pentru proiecte de investiții și logistică.

Autorii studiului susțin că pentru a menține nivelul salarial actual vor trebui reduse drastic, în unele cazuri cu peste 50%, cheltuielile pentru o serie de servicii (încălzirea și energia electrică în instituțiile publice, produsele alimentare pentru copii în grădinițe și școli).

Studiul arată că cel mai puternic au fost afectați angajații și proprietarii întreprinderilor individuale, în special din industrie și construcții, precum și beneficiarii programelor

de asistență socială, migranții și familiile acestora (1/3 din migranții intervievați au declarat că și-au pierdut locul de muncă de peste o săptămână). Astfel, realizatorii studiului concluzionează că în anii 2009-2010 Republica Moldova va suferi din cauza creșterii numărului de șomeri.

Drept recomandări, specialiștii îndeamnă Guvernul și autoritățile locale să elimine constrângerile administrative și barierele comerciale interne, să continue liberalizarea cadrului de afaceri și să adopte acte normative și legislative încurajatoare pentru investiții. Totodată, autorii studiului pledează pentru implementarea unui mecanism mai previzibil și mai transparent de redistribuire a încasărilor fiscale.

Studiul a fost realizat pe un eșantion de 1 200 de persoane și 120 de companii.

Comerțul exterior de cereale, ianuarie-iulie 2009

Moldova a exportat aproape de 10 ori mai multe cereale decât în 2008

Prețul mediu de export, însă, a fost cu aproximativ 50% mai mic

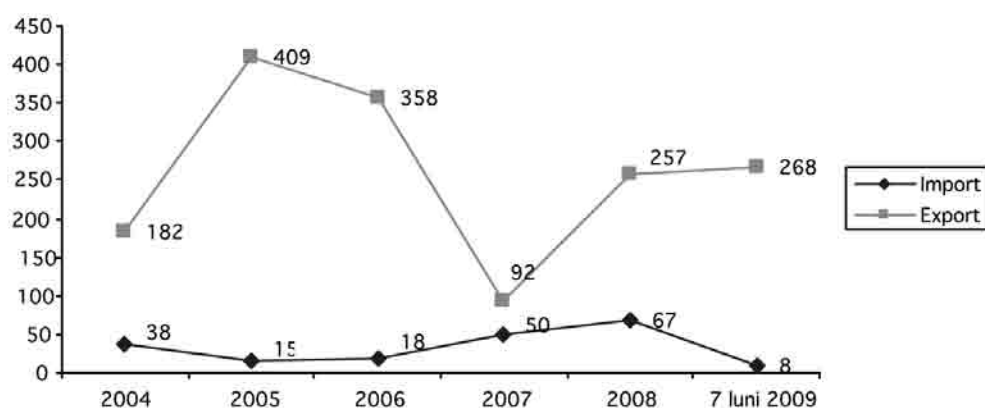
În ultimii 10 ani, Moldova a exportat cantități mari de cereale, menținând o balanță comercială ascendentă. Cel mai mare volum de export din ultimii 5 ani a fost înregistrat în 2005 (409 mii tone, în valoare totală de 43,1 milioane USD). Cel mai mic volum de export a fost atestat în 2007 (92 mii tone), când Moldova a fost afectată de secetă. În anul curent, Moldova a exportat cereale în peste 30 de țări ale lumii. Comparativ cu anul precedent în lista țărilor de export au apărut astfel de destinații cum ar fi Arabia Saudită, Bangladesh, Cipru, Coreea de Nord, Israel, Portugalia, Spania.

Potrivit datelor Biroului Național de Statistică, în 7 luni ale anului curent, exportul de cereale al Moldovei a constituit circa 370 mii tone, în valoare totală de 46,9 milioane USD. Principalii cumpărători de cereale moldovenești au fost, de la începutul anului curent, Elveția, Germania, Marea Britanie, Ungaria, România, căror le-a revenit peste 70 la sută din volumul total de exporturi.

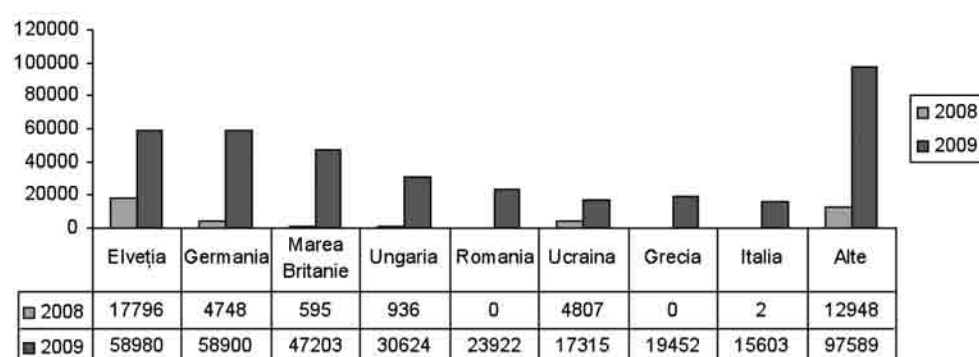
Comparativ cu perioada similară a anului 2008, exportul a fost în creștere considerabilă,

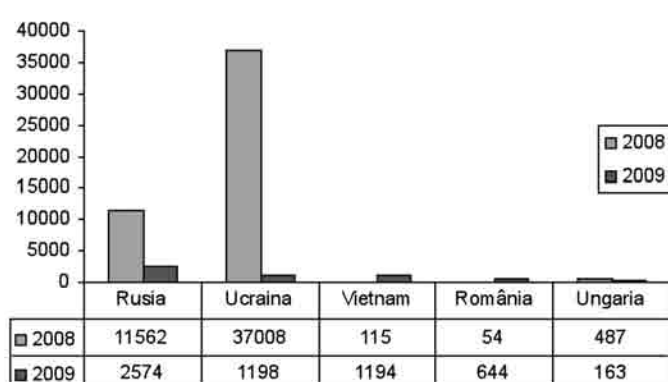
Import-export de cereale, mii tone

Export de cereale, tone

Import de cereale, tone

de aproape 10 ori. Prețul mediu de export în perioada de referință a fost de 127 USD/t, fiind mai mic cu 57% comparativ cu cel înregistrat în anul precedent.

În perioada de referință, Moldova a importat circa 7,8 mii tone de cereale, în valoare de 6,1 milioane dolari USD. În 7 luni ale anului 2008, importul de cereale în Moldova a constituit 57,3 mii tone, în valoare totală de

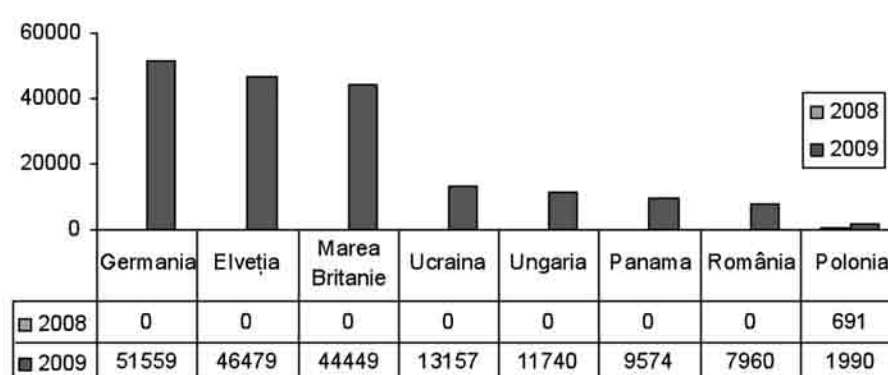
21 milioane dolari SUA.

Moldova a cumpărat cereale din Rusia (2,6 mii tone), Ucraina (1,2 mii tone), Vietnam (1,2 mii tone).

Balanța import-export la cereale pentru 7 luni 2009 este ascendentă și înregistrează un

Continuare în pag. 5

Export de grâu, tone

Dar cu problemele țăranilor, ce facem?

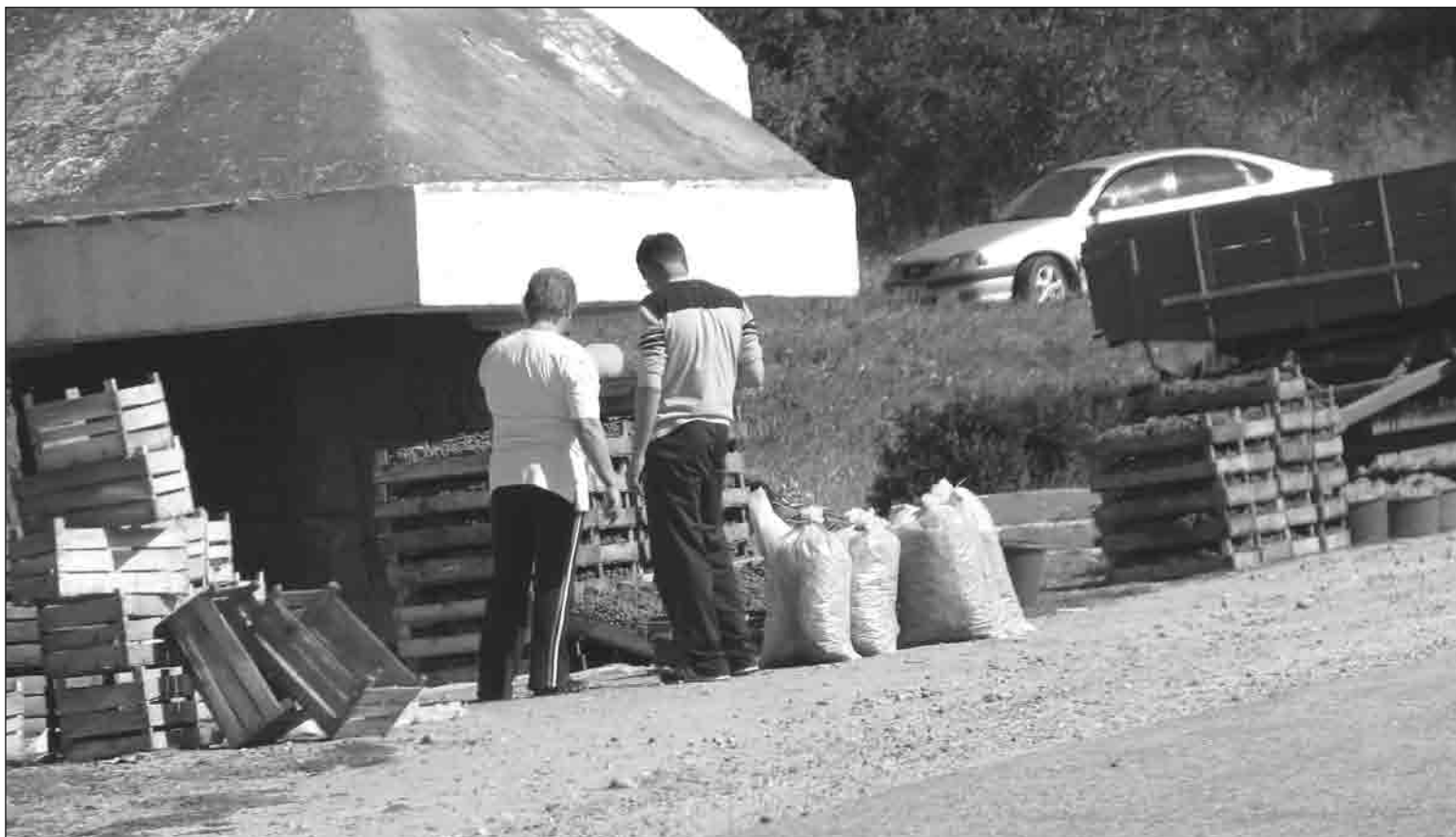
Vlad BERCU

Și în toamna aceasta țăranii își vând producția pe doi bani. Virusul crizei a găsit un sector agrar slăbit, cu un sistem imunitar aproape inexistent.

Zeci sau poate sute de producători stau zilnic de-a lungul magistralelor auto, la tarabe improvizate de nevoie, încercând să-și vândă rodul muncii. Ai impresia că drumurile naționale s-au transformat în piețe agricole. Strugurii au ajuns la 1-1.8 lei kilogramul. Nici celelalte produse nu sunt mai scumpe.

„Vindem pe bănuți ceea ce am crescut cu atâta sudoare”, ne-au spus mai mulți fermieri din Buțeni, Hâncești.

„Poama se strică pe deal. Unii țărani au ajuns să vândă strugurii cu numai 80 bani pe kilogram. Nici un combinat de vin din raionul Hâncești nu mai achiziționează struguri”, spune Tudor Agaci, un fermier din satul Buțeni. El adaugă că „nici în

ruptul capului” nu va comercializa strugurii cu un leu pe kilogram și va fi nevoit să o prelucreze pentru a face vin.

După ce a lucrat 11 ani în Italia, Tudor și familia sa au revenit la baștină, iar banii câștigați prin străini i-a investit într-o brigadă de tractoare și, cum, spune el, a început să facă agricultură. A vrut să facă ceea ce știa mai bine, de profesie este agricultor. Din Italia a adus utilaj pentru prelucrarea strugurilor, cu o capacitate de până la 200 de tone. Venit acasă a cumpărat 25 hectare de pământ. Alte 100 hectare le-a luat în arendă. „După un an și jumătate însă am ajuns în prag de faliment, am cheltuit totul”, spune necăjit fermierul.

„Avem vreo 30 de tone de semințe de floarea

soarelui, 45 tone de grâu, dar nu avem cui îl vinde. Dăm strugurii cu un leu ca măcar un ban să câștigăm. Firmele de achiziții profită de situația aceasta și țin prețurile”, mai estimează Tudor Agaci.

El este de părere că procesatorii care procură materie primă foarte ieftin obțin supraprofitori, vânzându-și producția la prețuri înalte. „Două kilograme de struguri costă 2-3 lei, cheltuielile de procesare încă 2 lei, iar litrul de vin obținut se vinde cu 10-15 lei. Statul ar trebui să intervină în acest caz”. O soluție ar putea să fie încheierea contractelor de achiziție la început de an, la fel cum se face în alte țări. În plus, „în Italia fermierul cumpără motorina la jumătate de preț”

„Cu viile ieșim cap în cap la cheltuieli. Vindem soiul „Aligote” cu 1,80 lei pe kilogram. Chardonnay – 2 lei. Asta la un cost de producție de 1,5 –

1,7 lei”, afirmă Mihai Gribincea, președintele Asociației producătorilor agricoli „Viitorul” din Hâncești, care administrează un teren de 50 de hectare de viță de vie. Agenția „Moldova-Vin” vor-bea anterior de prețuri orientative de până la 2,6 lei per kilogram, pentru soiurile albe de struguri și 3,2 lei – pentru cele roșii.

DI Gribincea mai spune că în anii trecuți exporta struguri, acum însă exportul nu merge. „Sunt foarte joase prețurile și la grâu, floarea soarelui. Grâul furajer a fost vândut la un preț de 1 leu kilogramul, iar cel alimentar – 1.30-1.40 lei pe kilogram. Este un dezastru pentru agricultori”, mai spune liderul producătorilor din Hâncești. Potrivit acestuia, în anul 2007, când recolta a fost mică, din cauza secetei, prețul a ajuns la 3-3.40 lei pentru un kg de grâu, iar pâinea costa 3.20 lei. Astăzi pâinea este la același preț, iar grâul se vinde cu 80-90 bani kilogramul.

„S-ar părea că avem o piață liberă, pe care prețurile se formează liber, și într-adevăr ar fi așa, dacă nu ar fi importurile și dictatul firmelor de achiziționare. Aceeași problemă e și cu floarea soarelui. Combinatul din Bălți negociază importul de semințe din Ucraina, Bulgaria, Turcia și, în fine, produsul autohton mai nu-l interesează. În timp ce în 2007 prețul era de 5-6 lei, astăzi e de două ori mai mic. Vindem floarea soarelui la un preț ce nu acoperă cheltuielile”, declară Mihai Gribincea.

O situație la fel de lamentabilă este nu numai la Buțeni sau alt sat din Hâncești, ci și în multe alte localități. Țăranii nu pot să-și vândă producția. Situația din acest an, dar și din anul trecut, demonstrează că Republica Moldova nu are un sistem de reglementare a prețurilor bine pus la punct,

iar legea cu privire la organizarea și funcționarea piețelor produselor agricole și agroalimentare este nefuncțională, în lipsa unor mecanisme clare. Nici consiliile pe produs nu fac mare treabă.

Iar producătorul agricol cu ce e de vină? Din recolta de struguri din anul curent de 350 mii de tone, 100-110 mii tone nu vor putea fi comercializate, declara recent directorul adjunct al Agenției „Moldova-Vin” Nicolae Taran. 100 mii tone!? În situația în care circa 30 de fabrici de vin, iar potrivit Uniunii Oenologilor, chiar 50 de fabrici sau aproape o treime din numărul

total, se află în prag de faliment, nu poți să speri că băncile le vor da credite pentru a achiziționa struguri. Mai ales că datoriile întreprinderilor vinicole pe împrumuturile luate anterior se ridică la 1,3 mld de lei, iar pentru strugurii cumpărați în anii precedenți datorează 95 milioane de lei. Însă, chiar dacă băncile le-ar da bani, la ce le-ar ajuta dacă toate capacitățile sunt supraîncărcate, în stocuri stau 20 mil decaltri de vinuri încă din anii 2006-2008. Statul trebuia să intervină, acum doi-trei ani trebuia să intervină prin ridicarea tuturor restricțiilor la export, inclusiv la struguri și vin în vrac, introducerea taxelor de import la unele produse pentru a proteja piața locală, la fel cum s-a procedat în cazul zahărului, stoparea extinderii plantațiilor de viță-de-vie.

Sectorul agrar suferă de multe boli. Ele trebuie lecuite. E vorba nu numai de buna funcționare a pieței de produse agricole și agroalimentare.

Cu problemele țăranului ce facem? Este întrebarea pe care trebuie să și-o pună noua guvernare și să o rezolve în interesul țăranilor. Altfel vom ajunge să ne întrebăm: dar cu țăranul ce facem?

Biroul Național de Statistică anunță că în trimestrul doi „o persoană din opt din agricultură a abandonat această activitate”. La sfârșit de an numărul acelor care vor renunța la activitățile agricole ar putea să fie cu mult mai mare.

Migranții moldoveni vor trimite de două ori mai puțini bani acasă, raport Banca Mondială

Republica Moldova a fost nominalizată într-un raport al Băncii Mondiale alături de țările din Africa și Asia de Est, cu cele mai mici venituri, care se confruntă cu un pericol iminent al scăderii remitențelor. Experții Băncii Mondiale anticipează că anul acesta banii trimiși acasă de moldoveni vor fi mult mai puțini față de anul trecut, și acest lucru va afecta grav bugetului țării.

Potrivit prognozelor raportului Băncii Mondiale, până la finele acestui an, transferurile bănești de peste hotare vor scădea cu 50 la sută față de anul trecut. Respectiv, va scădea puternic și cota acestor remitențe în Produsul Intern Brut. Drept consecință, din cauza reducerii bruște a finanțării externe, în 2009 deficitul bugetar al Moldovei ar putea atinge 10% din PIB.

Din cauza dependenței majore de transferurile muncitorilor moldoveni de peste hotare, R. Moldova a fost menționată în raport, ca un caz special. Potrivit experților Băncii Mondiale, moldovenii utilizează remitențele în mare parte pentru cheltuieli curente, întreținerea gospodăriilor casnice și importul de combustibil, de care bugetul țării depinde pentru acumularea veniturilor fiscale.

Moldova a mai fost inclusă în raportul BM printre 43 din cele mai sărace țări din lume, care au ajuns la un deficit de 11,6 mlrd. dolari SUA pentru cheltuieli sociale precum protecție socială, sănătate, educație și infrastructură. De asemenea, în raport se menționează că la apropiatul summit

de la Londra țările G-20 urmează să aprobe alocarea a 50 miliarde de dolari USD pentru țările cu venituri mici pentru implementarea politicilor și rețelelor de protecție socială.

Potrivit datelor Băncii Naționale, în luna iulie muncitorii moldoveni de peste hotare au trimis acasă prin intermediul băncilor doar 98,5 milioane USD, ceea ce este cu 45 la sută mai puțin decât în iulie 2008. În total, în primele 7 luni ale acestui an, remitențele au ajuns la un volum de 612,6 mln USD, în timp ce în aceeași perioadă a anului trecut acestea depășiseră 936,6 mln USD.

Raportul recomandă acțiuni de politici coordonate din partea țărilor G-20 și a altor actori în următoarele domenii:

● **Agricultura:** Criza alimentară nu a luat sfârșit în țările sărace, iar soluționarea problemei securității alimentare în țările cu venituri mici va necesita creșterea productivității și a veniturilor celor mai săraci fermieri din lume. Raportul îndeamnă țările G-20 să susțină angajamentul de 20 miliarde de dolari SUA de la summitul G-8 din L'Aquila, Italia, pentru dezvoltarea agriculturii, cu detalii solide privind modul în care vor fi realizate angajamentele țărilor, unde livrarea va fi operaționalizată cu responsabilitatea la nivel național, iar rezultatele și eficacitatea vor fi evaluate.

● **Întreprinderile mici și mijlocii (IMM):** IMM sunt esențiale pentru reluarea creșterii economice în țările cu venituri mici. Raportul susține că G-20 trebuie să sprijine activ eforturi mai ample de sporire a finanțării pentru IMM. Grupul Băncii Mondiale planifică să dubleze finanțarea mobilizată pentru IMM până în anul 2013 până la 15,5 miliarde de dolari SUA.

● **Mecanismul de răspuns la criză:** Criza actuală - și altele care vor avea loc - accentuează necesitatea urgentă pentru un Mecanism de răspuns la criză pentru a asigura că asistență rapidă și eficientă poate fi oferită țărilor cu venituri mici drept urmare a șocurilor. Nereușita de a adresa această necesitate ar putea periclita progresele realizate în multe țări sărace în baza eforturilor solide recente de reformare și ar putea conduce la reversii costisitoare.

De la momentul apariției crizei alimentare și

de combustibili cu circa doi ani în urmă și a crizei financiare globale ulterioare, donatorii și agențiile de dezvoltare au mobilizat resurse adiționale substanțiale pentru țările cu venituri mici. Totuși, țările cu venituri mici în curs de dezvoltare au fost afectate substanțial de crizele pe care nu ele le-au cauzat și se confruntă cu dificultăți majore ce pun în pericol ani de progrese obținute în lupta cu sărăcia.

Raportul constată că mai multe șocuri economice cauzate de criza financiară au afectat substanțial cele mai sărace țări, inclusiv:

● **Comerțul:** Țările cu venituri mici au fost afectate greu de declinul în comerțul global, scăderea cererii pentru piețele de export fiind estimată între 5-10 la sută în 2009.

● **Fluxurile private de capital:** Fluxurile nete de capital privat în cele mai sărace țări s-au redus considerabil până la 21 miliarde de dolari SUA în 2008, de la 30 miliarde de dolari SUA în 2007, și se preconizează că vor scădea în continuare până la 13 miliarde de dolari SUA în 2009.

● **Remitențele:** Deteriorarea bruscă a condițiilor economice a condus la un declin considerabil în remitențele din țările cu venituri mici, care se așteaptă să scadă cu o cifră de 5-7 la sută în 2009, nivelul acestora recuperându-se modest în 2010.

● **Turismul:** Multe țări cu venituri mici, în special statele de pe insule mici, depind în mare parte de tursim pentru schimb valutar și locuri de muncă, atât în sectorul formal cât și neformal. Veniturile obținute de la turism în întreaga lume au scăzut cu 8 la sută în lunile ianuarie-aprilie 2009, continuând scăderea bruscă înregistrată în a doua jumătate a anului 2008.

Cota de export a vinurilor în UE a fost valorificată integral

Agenții economici din Republica Moldova au valoricat integral cota de 700 mii decaltri acordată de către Uniunea Europeană pentru exportul de vinuri în cadrul regimului Preferințelor Comerciale Autonome (ATP).

Astfel, până la 21 septembrie, pentru exportul de vinuri au fost eliberate 723 autorizații pentru țările Uniunii Europene.

În ceea ce privește cota acordată pentru zahăr alb, valorificarea ei este efectuată în proporție de 88,77 % de la începutul anului.

Pentru exportul de orz, Ministerul Economiei și Comerțului a eliberat 362 de autorizații. Astfel, cota acordată de către UE pentru această categorie de produse, de la începutul anului 2009, a fost valorificată în proporție de 50,62 %.

Pentru exportul de porumb au fost eliberate 1009 de autorizații, ceea ce presupune valorificarea cotei până la 98,52%.

În conformitate cu datele înregistrate de către autoritățile specializate ale UE, cota acordată pentru grâu a fost utilizată în proporție de 100 % exportându-se 30.000 tone.

ATP-urile au fost acordate Republicii Moldova începând cu 1 martie 2008, cu scopul liberalizării comerțului cu UE și asigurării premiselor pentru crearea unui mediu favorabil economic și atragerii investițiilor. Astfel, Moldova a obținut cote la export fără achitarea taxelor la o listă de produse precum zahăr alb, vinuri, grâu etc.

Experiența AGROinform va fi utilizată pentru dezvoltarea unei organizații de consultanță agricolă din Tajikistan

Experiența în domeniul consultanței agricole a Federației Naționale AGROinform va fi utilizată pentru dezvoltarea unei organizații similare din Tajikistan.

O delegație a Asociației Naționale a Serviciilor Agricole de Consultanță din Tajikistan, AgroDonish, s-a aflat într-un turneu de studiu în Moldova.

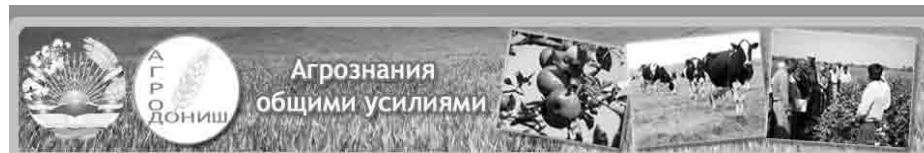
În decursul unei săptămâni, în perioada 22-29 septembrie, membrii delegației, reprezentanți ai Serviciilor de consultanță agricolă, au studiat etapele de constituire, structura, domeniile de activitate, modalitățile de lucru cu membrii și partenerii AGROinform, pentru a prelua practicile de succes.

Programul vizitei a inclus întreveneri cu conducerea Federației, fermieri-membri, parteneri ai AGROinform, inclusiv Ministerul

Agriculturii și Industriei Alimentare, alte structuri de consultanță din Moldova, companii etc.

AgroDonish este constituită la inițiativa a patru organizații de consultanță agricolă din Tajikistan, care la începutul anului curent au decis să se asocieze pentru a fortifica cooperarea și coordonarea reciprocă a activităților. Fondatori ai Asociației AgroDonish sunt organizații neguvernamentale cu experiență de 2-4 ani de activitate în domeniul consultanței agricole în Tajikistan.

Federația Națională a Agricultorilor din Moldova AGROinform este unul din liderii de pe piața locală de consultanță agricolă. În decembrie 2008, AGROinform a marcat 10 ani de activitate.

2003 SC CRI-CONSULTING SRL

CONSTRUCȚII CU REALIZAREA INVESTIȚIILOR PRIN CONSULTANȚĂ

EXECUTAREA FUNCȚIILOR DE BENEFICIAR / INVESTITOR
LA CONSTRUCȚII DE ORICE CATEGORIE

ВЫПОЛНЕНИЕ ФУНКЦИЙ ЗАКАЗЧИКА / ИНВЕСТОРА
НА ОБЪЕКТАХ ЛЮБОЙ КАТЕГОРИИ

MD-2012, or. Chișinău, str. 31 August 1989, 129; tel.: 23-76-30, tel./fax: 23-73-26, GSM: 069230428

www.cri-consulting.md

e-mail: office@cri-consulting.md

Moldova a exportat aproape de 10 ori mai multe cereale decât în 2008

Urmare din pag. 2

sold pozitiv, în valoare de 40,7 milioane USD.

Din toată cantitatea de cereale livrată pe piața externă în decurs de șapte luni, 26,8 mii tone au revenit grâului, în valoare de 29,9 milioane USD. Din această cantitate, 423 tone au constituit grâu dur. Principalele țări de destinație pentru grâu au fost Germania, Elveția și Marea Britanie, care însumează mai mult de jumătate din volumul total de export.

Comparativ cu primul trimestru al anului, grâul moldovenesc a fost cumpărat și de clienți din Turcia, Israel, Porto Rico, Olanda.

Prețul mediu de export a fost de 112 USD/t. Cel mai mare preț a fost înregistrat pentru exportul în Cipru (130 USD/t), iar cel mai mic - în Coreea (69,9 USD/t).

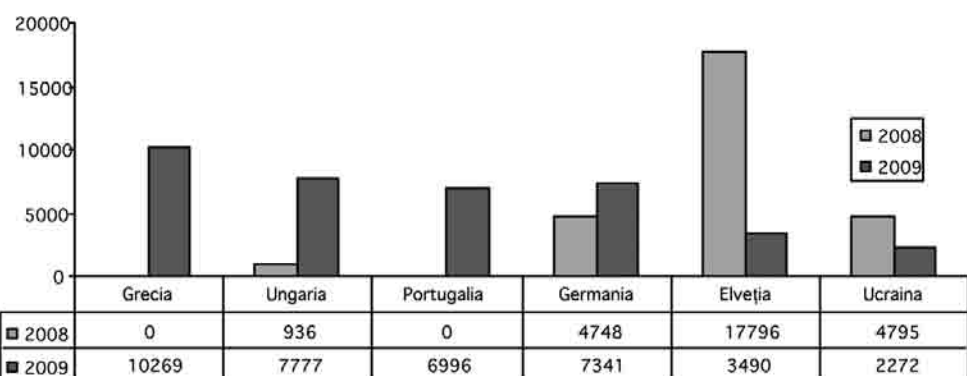
În aceeași perioadă a anului trecut, exporturile de grâu ale Moldovei au constituit 691 tone, iar toată cantitatea de grâu a fost livrată în Polonia la prețul de 220 USD/t.

Cantitatea de grâu importată de Moldova în perioada de referință a fost de 668 tone, în valoare de 69 mii USD, din care 191 tone de grâu dur. Circa 89 % din volumul grâului importat este din România.

Anual, Moldova exportă și cantități mari de orz. În perioada de referință, exporturile au

Export de orz, tone

însumat 43,8 mii tone în valoare totală de 5,44 milioane USD. Cele mai mari țări de export pentru Republica Moldova în perioada de 7 luni 2009 au fost Grecia (valoarea exportului 1655 mii USD), Ungaria (valoarea exportului 699 mii USD), Portugalia (valoarea exportului 524 mii USD), Germania (valoarea exportului 854 mii USD). Prețul mediu de export a fost 124,1 USD/t. Cel mai înalt preț a fost înregistrat pen-

tru tranzacțiile de export cu Elveția (185,5 USD/t).

Comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent volumul total de export a fost în creștere cu 13,7%, pe când valoarea acestuia a înregistrat o descreștere cu 36%, dat fiind faptul că prețul mediu de export în anul precedent a fost aproape de 2 ori mai mare.

Cantitățile de orz importate de către Mol-

dova în primele 7 luni ale anului 2009 au fost nesemnificative (136 tone în valoare de 25 mii USD). Din volumul total al importului de orz 55 % revine Cehiei și 45 % Ucrainei. În aceeași perioadă a anului 2008 au fost importate doar 5 tone de orz.

Balanța comercială a fost ascendentă și a înregistrat un sold pozitiv în valoare de 5,4 milioane USD.

Tradițional Moldova exportă cantități mari de porumb, inclusiv porumb pentru semințe. Cel mai mare volum de export din ultimii 5 ani a fost înregistrat în anul 2005 (195 mii tone, în valoare de 13 milioane USD). În primele 7 luni ale anului curent Moldova a exportat 58,1 mii tone de porumb, din care 3,2 mii tone porumb pentru semințe. Valoarea totală a porumbului de export a însumat 11,6 milioane dolari SUA. Cele mai mari țări de export sunt România (2,1 mln. USD), Ungaria (1,4 mln. USD), Iordania (1,3 mln. USD), Elveția (1,5 mln. USD). Prețul mediu de comercializare a porumbului a înregistrat 199,5 USD/t.

Atât volumul total de export, cât și valoarea

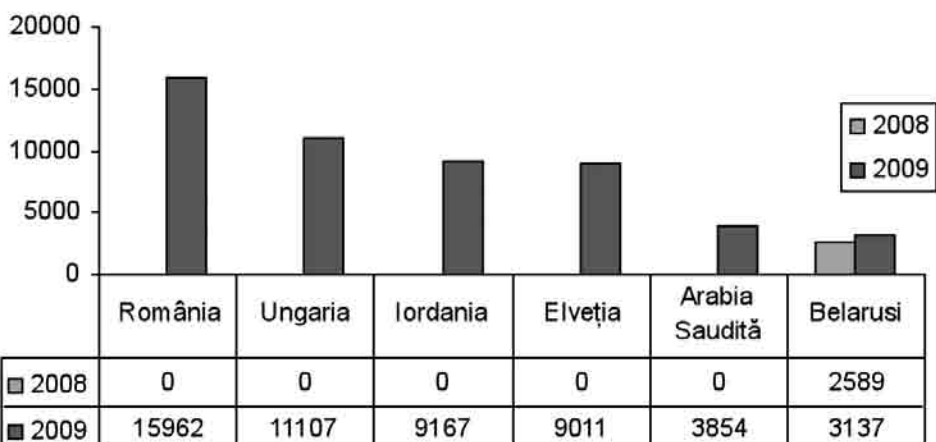
aceaștia au întrecut enorm cifra din perioada similară a anului precedent. Așa dar, în 7 luni 2008 Moldova a exportat doar porumb la semințe, înregistrând volumul de 2,6 mii tone (4,1 milioane USD) la un preț mediu de 1550 USD/t. Circa 98% din volumul total de export a revenit Belarusiei.

Potrivit datelor Biroului Național de Statistică în perioada de referință Moldova a importat 582 tone de porumb, din care 359 tone porumb pentru semințe. În aceeași perioadă a anului precedent au fost importate circa 38,7 mii tone de porumb (12,4 mil USD).

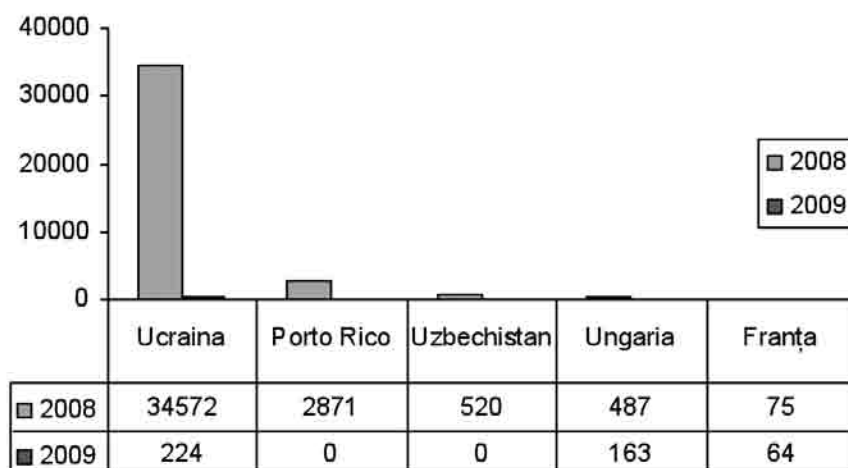
Prețul mediu de import format în perioada de 7 luni, curent a înregistrat 1799 USD/t, în unele cazuri (pentru porumbul la semințe) a depășit cifra de 4000 USD/t. Cele mai mari țări de import au fost Ungaria (464 mii USD), Ucraina (83 mii USD) și Franța (137 mii USD).

Balanța comercială la porumb în primele 7 luni ale anului curent a fost ascendentă, înregistrând un sold pozitiv în valoare de 10,5 milioane USD.

Export de porumb, tone

Import de porumb, tone

Salariile și deficitul

Vlad BERCU

Ar putea urma o criză a finanțelor publice, cauzată de deficitul bugetar enorm.

Criza, dar și timpul, ne presează să ne mișcăm rapid. Plata salariilor și acoperirea deficitului bugetar în următoarele două-patru luni ar fi decisivă pentru noua guvernare. Este provocarea momentului.

După opt luni, deficitul bugetului a ajuns la 2.5 miliarde de lei, iar spre sfârșit de an ar putea să ajungă la 5-6 miliarde. Adică la sfârșitul anului 2009 am putea să avem o diferență între cheltuieli și venituri de 5-6 miliarde lei. Nu prea îmi amintesc să fie fost o situație la fel de dramatică cândva. Un deficit de 5 miliarde de lei ar însemna a cincea parte din buget sau 10 la sută din Produsul Intern Brut.

Întrebarea este: cum acoperim acest deficit? Mai poate susține economia moldovenească toate cheltuielile? Este cea mai dificilă problemă, ce urmează a fi soluționată deja în următoarele două-trei luni pentru a nu intra în colaps financiar. În aceste cazuri reduci cheltuielile sau mărești veniturile.

„Cheltuielile însă nu le poți reduce, pentru că atunci ar însemna să tai și din salarii, iar veniturile nu le poți crește, deoarece domeniile ce aduc bani la buget sunt în criză și nu e momentul pentru privatizări. Nu poți forța economia peste cât poate să ducă”.

În acest caz nu poți decât să te împrumuți. Vechiul guvern s-a împrumutat de pe piața internă sau, ceea ce unii au numit, de la bănci. Nu au luat bani direct de la bănci. Ministerul Finanțelor a vândut tot mai multe valori mobiliare de stat, care au fost cumpărate în mare majoritate de bănci, iar din o parte din încasări a acoperit deficitul bugetar. În șapte luni au fost utilizate în acest scop 1 miliard de lei.

Pericolul este că peste o perioadă de timp (de la 21 zile până la 1 an și mai mult), statul este obligat să răscumpere aceste valori mobiliare. În situația în care are un deficit bugetar considerabil și mai trebuie să răscumpere ceea ce a vândut mai alaltăieri, Ministerul Finanțelor emite noi valori mobiliare. Și astfel calcă pe un teren minat de el însuși prin vânzările tot mai mari de valori mobiliare de stat.

În anul 1998, guvernul rus s-a hazardat în emiterea valorilor mobiliare de stat în încercarea de a ține în frâu datoria de stat internă în creștere și astfel a provocat criza financiară, ce a dus la prăbușirea economiei.

Cea va face noul Guvern?

„Noul Guvern nu va admite restanțe la salarii și pensii chiar dacă la ora actuală se înregistrează probleme grave la capitalul venituri”. Este promisiunea premierului Vlad Filat.

„Nu vom încerca să micșorăm deficitul prin reducerea cheltuielilor, vom încerca să-l acoperim prin contractarea de împrumuturi, atât interne, cât și externe”, afirmă deputați din Parlament, reprezentanți ai Coaliției pentru Integrare Europeană.

Așadar, Guvernul va continua să se îndă-

toreze pe piața internă. Mașina de emis valori mobiliare nu va fi oprită. Cel puțin în următoarele două-trei luni. Nu ne putem aștepta ca banii din exterior să vină mai devreme.

Guvernul a expediat deja o invitație, prin care a solicitat Fondului Monetar Internațional să trimită o misiune în perioada 13-21 octombrie la Chișinău pentru a purta negocieri pe marginea noului program. Noul acord ar putea să fie semnat la sfârșitul lui noiembrie, dacă totul „va merge strună”.

Managerul de țară al Băncii Mondiale pentru Republica Moldova, Melanie Marlett, a declarat pentru Europa Liberă că odată ce va exista un acord cu FMI, „Banca Mondială, Comisia Europeană și alți donatori vor putea înțelege mai bine situația din țară, vor ști care este adâncimea deficitului de finanțare și vor so-

coti cu ce pot contribui”. Banca Mondială va organiza o conferință a donatorilor pentru Moldova, la care, spune oficialul BM, va fi invitată și Federația Rusă, care a promis Moldovei un credit în sumă de 500 milioane de dolari SUA. Șeful aparatului Președintelui rus, Serghei Narâșkin, aflat recent într-o vizită la Chișinău, a declarat că Ministerul Finanțelor ar trebui să revină la această chestiune, care „trebuie definitivată”. Și discuțiile privind împrumutul în sumă de 1 miliarde dolari SUA, promis de China, continuă, chiar dacă aproape că nu se vorbește de el.

Promisiunile contează. Cel puțin ele alimentează speranța. Pachetul de susținere din afară ar putea să vină însă nu mai devreme de sfârșitul anului. Nu mai avem mult de așteptat. Sau poate mult prea mult?

Noua guvernare își propune dublarea IMM-urilor în R. Moldova

Programul de guvernare pentru anii 2009-2013 "Integrare Europeană: Libertate, Democrație, Bunăstare", propus de guvernul Filat prevede dublarea numărului întreprinderilor mici și mijlocii (IMM) în R. Moldova.

Principalele obiective de guvernare în sectorul IMM-urilor trasate în document sunt promovarea dezvoltării tehnologice a întreprinderilor, creșterea gradului de flexibilitate a pieței forței de muncă și asigurarea unor resurse umane competente pentru economie. Totodată, documentul include dezvoltarea infrastructurii de suport pentru activitatea întreprinderilor și asigurarea condițiilor de dezvoltare a unei economii bazate pe cunoaștere.

În acest sens, programul conține un șir de măsuri care se referă la facilitarea activității micului business, printre care liberalizarea cadrului fiscal aferent importului de echipament tehnologic și amplificarea și ieftinirea procedurilor de conectare a obiectivelor industriale la rețelele și utilitățile publice. Noul guvern mai promite capitalizarea fondului de garantare a creditelor pentru IMM-uri.

Prioritară va fi susținerea creării unei rețele de parcuri industriale sub egida administrației publice locale, în special în zonele adiacente frontierei de stat, pentru încurajarea integrării întreprinderilor în lanțurile tehnologice internaționale.

În ceea ce privește piața forței de muncă în domeniu, noul guvern promite crearea pe lângă universități a parcurilor inovaționale pentru derularea programelor de cercetare aplicativă la comanda întreprinderilor. Menționăm că reprezentanții fracțiunii parlamentare a Partidului Comunistilor, aflat în opoziție, au calificat programul guvernului Filat ca fiind în discordanță cu interesele strategice ale R. Moldova.

În anul 2008 numărul IMM-urilor a constituit 41,1 mii întreprinderi, sau cu două mii (cu 5,1%) mai mult față de anul 2007. Acest sector reprezintă circa 97,6 % din numărul total de întreprinderi. Partea preponderentă a IMM își desfășoară activitatea în domeniul comerțului, constituind în anul 2008 circa 16,9 mii unități, sau 41% din total întreprinderilor mici și mijlocii.

Noul guvern rezolvă sarcini imediate și verifică zvonuri

Premierul Vlad Filat, în prima ședință a noului executiv, a solicitat conducătorilor de ministere, precum și altor persoane cu funcții de răspundere din alte structuri, subordonate guvernului, să prezinte un șir de proiecte de legi, aprobarea cărora nu mai poate fi amânată. De asemenea, premierul a cerut informații, ce ar permite să fie clarificate mai multe chestiuni, discutate în controversă atât în mediul de afaceri, cât și în societate.

Astfel, Ministerul Economiei ar urma să prezinte până la următoarea ședință a guvernului (joi, 1 octombrie) schemele, formulele, ce au condus la monopolizarea pieței și nu numai a pieței produselor de carne și pește, dar și a altor segmente importante ale pieței.

Misiunea cea mai apropiată a Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene (MAEIE) este să porcească la negocieri cu România în vederea semnării Convenției privind micul trafic la frontieră. Tot MAEIE îi revine pregătirea unei note analitice despre eficiența misiunilor diplomatice ale Moldovei peste hotare.

Urgențele Ministerului Finanțelor sunt binecunoscute de publicul larg - prezentarea proiectului rectificărilor bugetului pe anul curent și a proiectului Legii bugetului pe anul viitor, monitorizarea strictă a acumulării veniturilor la buget, conlucrarea în această privință cu Serviciul Vamal.

Informația despre dosarele pierdute de R. Moldova la CEDO, cât și cele ce se află pe rol va fi prezentată de Ministerul Justiției. S-ar putea ca acesta să fie un prim pas spre

implementarea normei, prevăzute de legislație, precum este acțiunea de regres. Astfel, că plata compensațiilor pentru prejudiciu cauzat cetățenilor să nu mai fie suportată de buget, dar de persoanele cu funcții de răspundere, care au determinat cetățeanul să se adrese în instanța europeană. Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare va trebui să elaboreze soluții pentru deblocarea exportului de struguri nu până la următoarea ședință de guvern, dar chiar într-un ritm mai susținut, adică până luni. Inclusiv, soluții de înlăturare a barierelor existente, prin care producătorii sunt puși pe drumuri ca să înregistreze contractele de vânzare la tot felul de agenții. Impulsionarea exporturilor de vin în vrac în Federația Rusă, este, de asemenea, un obiectiv al MAIA.

„R. Moldova are guvern, țara este guvernată și populația trebuie să vadă și să simtă lucrul acesta, e necesar să fie asigurată respectarea legilor și ordinea - acest mesaj a fost transmis și pe parcursul instalării în funcție a noi-

lor miniștri, inclusiv, a ministrului de interne.

Prim-ministrul a solicitat CCCEC să verifice, dar luând în considerare prevederile legislației, fără exces de zel, corectitudinea desfășurării de către SA Moldtelecom a tenderului privind implementarea tehnologiilor 3G, în contextul zvonurilor că banii puși pe contul SA Moldtelecom de companiile participante la tender, nu se știe din ce motive, ar fi transferați în China. O altă verificare necesită să fi efectuată la SA Moldovagaz. S-a constatat sau sunt unele bănueli că în loc să fie achitat consumul de gaze concernului rus Gazprom, banii ajung la companiile, ce construiesc rețele de gaze în R. Moldova. Să nu se întâmple, precum a specificat Vlad Filat, să ne trezim cu datorii foarte mari față de furnizorul de gaze în plină iarnă.

Premierul a mai atenționat unele structuri din guvern asupra necesității de a pregăti la cel mai înalt nivel summitul CSI preconizat să se desfășoare în octombrie la Chișinău.

Deputat PCRM:

Programul de activitate propus de noul premier desemnat nu corespunde intereselor strategice ale R. Moldova

Partidul Comunistilor, aflat în opoziție, a refuzat să voteze Programul de activitate al noului Guvern, pe motiv că „acesta nu corespunde direcțiilor strategice de dezvoltare a R. Moldova”. Deputatul communist, Igor Dodon, ex-vicepremier în Guvernul Grecianii II, a remarcat că, deși programul este similar cu cel al ex-premierului Zinaida Greceanii, elaborat de echipa PCRM, după alegerile din aprilie, acesta se bazează pe fraze generale.

Totodată, potrivit deputatului communist, programul nu conține obiective clare și cifre concrete. „În țară va fi un haos total, iar responsabilitatea va reveni în totalitate Alianței pentru Integrare Europeană”, a spus Dodon. Noul premier, Vlad Filat, prezentând Programul de activitate a menționat că își asumă conștient și plener funcția de premier și responsabilitatea pentru guvernare. „Noi nu vom fi un Guvern de sacrificiu”, a subliniat Filat.

Prim-ministrul a adăugat că, printre principalele obiective ale noului Guvern sunt asigurarea supremației legii, depășirea crizei economico-financiare, descentralizarea puterii, aplicarea principiilor europene în domeniul administrației publice, reintegrarea și europenizarea țării, lichidarea restanțelor economice și îmbunătățirea justiției.

În primul rând, imediat după investire

Premierul Filat vizitează structurile europene și euroatlantice

În zilele de 29-30 septembrie curent, Vlad Filat, Prim-ministrul Republicii Moldova, efectuează o vizită de lucru la Bruxelles.

În cadrul întrevederilor pe care le va avea cu conducătorii instituțiilor europene și euro-atlantice, Premierul va informa interlocutorii despre programul de guvernare a Executivului, se va referi la prioritățile politicii interne și externe pe care și le propune noul arc de guvernare. Un accent deosebit va fi pus pe setul de măsuri pe care Guvernul de la Chișinău intenționează să le întreprindă în vederea depășirii situației de criză în care se află țara.

Un capitol aparte al agendei vizitei va fi consacrat priorităților Republicii Moldova în relațiile cu Uniunea Europeană: lansarea negocierilor privind noul Acord de cooperare, intensificarea dialogului cu privire la liberalizarea regimului de vize, continuarea dialogului în vederea soluționării conflictului transnistrean. Aceste și alte subiecte de interes sporit vor fi discutate cu conducătorii Parlamentului European, Consiliului Uniunii Europene și Comisiei Europene.

Vizita va avea și o dimensiune bilaterală, în cadrul căreia șeful Guvernului moldovenesc se va întâlni cu omologul său belgian și cu Ministrul Afacerilor Externe al Regatului Belgiei.

Premierul Vlad Filat va fi însoțit de Iurie Leancă, Viceprim-ministru, Ministrul Afacerilor Externe și Integrării Europene.

Noul Guvern, condus de Vlad FILAT, a depus jurământul la 25 septembrie, la scurt timp după ce componența Cabinetului de miniștri a fost votată de Parlament. Guvernul va avea patru vicepremiereri, un ministru de stat și va fi compus din 16 ministere.

Noul Guvern al Republicii

Vlad FILAT – Prim-ministrul Republicii Moldova

Născut pe 6 mai 1969, în satul Lăpușna, raionul Hâncești, este jurist, cu studii în România, și om de afaceri. Între anii 1998 și 1999 a condus Departamentul Privatizare și Administrare a Proprietății de Stat, iar în perioada martie-noiembrie 1999, Vlad Filat a fost Ministru de Stat în Guvernul Ion Sturza. În anul 2000 a devenit vicepreședinte al Partidului Democrat, iar în 2005 a fost ales deputat pe listele Blocului electoral Moldova Democrată, din care făcea parte și PD. În 2007 Filat a candidat pentru funcția de primar al capitalei și s-a lansat, astfel, în viața politică activă. Peste câteva luni de la scrutin, tânărul politician decide să plece din sânul Partidului Democrat, adună o echipă de oameni tineri și lansează, în decembrie 2007, Partidul Liberal Democrat din Moldova, pe care îl conduce până în prezent. În alegerile din 29 iulie 2009, PLDM a acumulat 16,57% din voturi și s-a plasat pe locul 2 în topul preferințelor moldovenilor cu drept de vot. Vlad Filat este căsătorit și are 2 copii.

Iurie Leancă - Vicepremier, ministru al Afacerilor Externe și Integrării Europene

În vârstă de 46 de ani, Iurie Leancă este expert în politică externă, diplomat de meserie. Între 1998 și 2001 a deținut funcția de prim-viceministru și apoi ministru de Externe interimar. Și-a dat demisia din Guvernul Tarlev I, după 5 luni de la investirea acestuia, indignat de maniera deficientă de guvernare a comuniștilor. Între 2005 și 2007 Iurie Leancă a activat în oficiul Înaltului Comisar OSCE pentru minoritățile naționale. În calitate de om de afaceri, a fost vicepreședintele Grupului Ascom, funcție din care a demisionat odată cu implicarea în politică. Întors în țară, Leancă a devenit membru al PLDM și deputat din partea formațiunii.

Valeriu Lazăr – Vicepremier, ministru al Economiei

S-a născut pe 20 mai 1968, în satul Minjir, raionul Hâncești. A absolvit Universitatea Agrară din Moldova, a urmat cursurile Institutului European de control public din Belgia și ale Institutului Internațional de control public din Paris. Din anul 1994 lucrează în Ministerul Economiei, iar peste 10 ani este numit adjunctul lui Marian Lupu (liderul PD), care era pe atunci ministru al Economiei, în Guvernul Tarlev I. Peste un an, după plecarea lui Lupu în Parlament, Lazăr devine ministru în Guvernul Tarlev II. În septembrie 2006, Lazăr a fost revocat din funcție pentru "activitate nesatisfăcătoare", după cum a declarat Vladimir Voronin, președinte al țării pe atunci. În urma alegerilor din 29 iulie Lazăr a ajuns deputat pe listele PD. Este căsătorit și are doi copii.

Ion Negrei - Vicepremier pe probleme sociale

S-a născut pe 12 martie 1958, în comuna Budești. Istoric de profesie, cu doctoratul susținut în România, vicepreședinte al Asociației Istoricilor din Republica Moldova, autor al mai multor manuale și cărți de istorie. A activat în cadrul Ministerului Educației, la Institutul de Istorie și a fost redactor-șef al revistei "Cugetul". În campaniile electorale din 2009 a fost membru al staff-ului electoral al Partidului Liberal. Este căsătorit.

Victor Osipov – Vicepremier pe reintegrare

Victor Osipov s-a născut în 1971. Este jurnalist, manager în domeniul mass-media. Osipov a activat la unele posturi de radio, după care s-a implicat, indirect, în politică. El a devenit purtător de cuvânt al Alianței Moldova Noastră, iar după scrutinul din 5 aprilie a ajuns în Parlament, pentru câteva săptămâni, până la dizolvarea acestuia. Victor Osipov este căsătorit și are două fete.

Victor Bodiu – ministru de Stat

Născut pe 27 martie 1971, Victor Bodiu este economist și inginer-fizician de profesie. După ce a absolvit cea de-a doua facultate, s-a implicat în mai multe proiecte europene, în calitate de consultant, cum ar fi PriceWaterhouse sau Carana Corporation. Între 1998 și 1999 a fost consilier al directorului Departamentului Privatizare, iar până în 2001 – vicedirector al instituției respective. Din 2001 s-a implicat în activitatea Raiffeisen Investment la Viena, București și Chișinău. Din 2007, este director general al Reprezentanței Raiffeisen Bank în Moldova. Nu este membru de partid. Victor Bodiu este căsătorit și are un copil.

Victor Catan - ministrul de Interne

În vârstă de 60 de ani, Catan este general-maior de poliție, jurist de profesie. Între 1992 și 1997 a fost prim-viceministru al Afacerilor Interne, șef al departamentului securitate publică al MAI, în Guvernul Andrei Sangheli. Între anii 1997-1998 a fost viceministru al Justiției, în Guvernul condus de Ion Ciubuc. Ulterior, Catan a fost ministru al Afacerilor Interne în Guvernul Sturza (22 mai 1998 - 12 noiembrie 1999). În 2005, a candidat pentru funcția de deputat în Parlament din partea Partidului Renașterii și Concilierii, dar această formațiune politică nu a trecut pragul electoral. În prezent, Victor Catan este președintele Asociației Internaționale a ofițerilor organelor de drept.

Gheorghe Șalaru – ministrul Mediului

Gheorghe Șalaru este președintele filialei Cimișlia a Partidului Liberal. Pedagog, consultant în dezvoltare comunitară la Fondul de Investiții Sociale din Moldova din orașul Cimișlia. Are 48 de ani. La alegerile anticipate din 2009, a candidat pe lista PL sub numărul 26, dar nu a intrat în Parlament.

Ion Cebanu - ministrul Tineretului și Sportului

În vârstă de 25 ani, Ion Cebanu este jurist de profesie. Din 2007 a devenit consilier municipal pe listele Partidului Liberal, ulterior fiind ales și lider al fracțiunii PL din consiliu. Conduce Asociația obștească "Optimus".

Boris Focșa - ministrul Culturii

Boris Focșa este regizor, până în prezent a fost director al teatrului Luceafarul din Chișinău și, din 2008, prin decret prezidențial, desemnat în componența Consiliului național pentru decernarea Premiului de Stat, supranumit și "consiliul lui Voronin". Focșa mai este și membru al Consiliului de Observatori al Companiei publice "Teleradio-Moldova".

Moldova a fost investit în funcție

Alexandru Tănase - ministrul Justiției

Alexandru Tănase este prim-vicepreședintele PLDM. Înainte de a deveni parlamentar, a fost președinte al fracțiunii PLDM din consiliul municipal Chișinău. Avocat de profesie, Tănase a condus Comisia pentru Etică și Disciplină a Baroului Avocaților din Moldova. A câștigat cazuri de rezonanță atât în instanțele naționale, cât și la Curtea Europeană pentru Drepturile Omului. Are 39 de ani, este căsătorit și are 2 copii.

Vladimir Hotineanu - ministrul Sănătății

Vladimir Hotineanu s-a născut în 1950, într-o familie de moldoveni deportați în Kazahstan. Chirurg de profesie, Hotineanu este doctor habilitat în medicină, profesor universitar, prorector al USMF "Nicolae Testemițeanu". Fost viceministru al Sănătății și președinte al Comisiei de eliberare a licențelor pentru activitate farmaceutică în Guvernul Sturza, laureat al Premiului de Stat, Om Emerit al Republicii Moldova. Din 2007 este membru PLDM, iar din octombrie 2008 conduce Asociația Medicilor și Farmaciștilor Liberal Democrați.

Veaceslav Negruță - ministrul Finanțelor

Economist de profesie, Veaceslav Negruță este membru PLDM. A activat în calitate de șef de secție la Ministerul Finanțelor (1994 – 1997) și Consilier principal de stat în Guvernul Sturza. A fost director al Departamentului Politică monetară și cercetări din cadrul Băncii Naționale a Moldovei (2000-2001). Între anii 2001 și 2008 a lucrat în diverse proiecte internaționale – USAID, Fundația CASE Moldova, Banca Mondială. Din 2007 este membrul al Consiliului Politic Național și al Biroului Permanent Central PLDM. În vârstă de 38 de ani, Negruță este căsătorit și are 2 copii.

Valentina Buliga - ministrul Muncii, Protecției Sociale și Familiei

S-a născut pe 1 septembrie 1961. A activat ca și farmacist și are în palmares 20 de ani de activitate în sistemul de sănătate. În 1996 a decis să se implice în viața politică și a devenit membru al Partidului Democrat. În 2005 a ajuns deputat pe listele Blocului electoral Moldova Democrată și președinte al Comisiei pentru protecție socială, iar mai târziu este aleasă vicepreședinte al PD. Actualmente este deputat. Valentina Buliga este căsătorită și are doi copii.

Marcel Răducan - ministrul Construcțiilor și Dezvoltării Regionale

S-a născut pe 10 februarie 1967, în satul Grinăuți, raionul Ocnița. A absolvit facultatea de Tehnologie și are titlu de doctor în științe tehnice și de conferențiar universitar. A fost inginer mecanic și locțiitor al directorului general al fabricii de dulciuri Bucuria. Din 1999 până în 2001 a fost director general al Departamentului Standardizare, Metrologie și Supraveghere Tehnică. Iar din 2005 este deputat în Parlamentul Republicii Moldova, ales pe listele Blocului electoral Moldova Democrată. A ajuns deputat pe lista PD și după alegerile anticipate din 2009. Este căsătorit și are doi copii.

Alexandru Oleinic - ministrul Tehnologiilor Informaționale și Comunicațiilor

S-a născut pe 8 decembrie 1959 și este de profesie inginer-economist. A candidat la alegerile parlamentare din anul 1998 pe listele Partidului Social-Democrat "Furnica", dar acest partid nu a depășit pragul electoral. În perioada 1999-2000, ajunge în funcția de director general al Departamentului de Administrare și Privatizare a Proprietății de Stat. În anul 2001 a fost ales deputat pe listele "Alianței Braghiș", îndeplinind funcția de membru al Comisiei de politică economică, buget și finanțe. În anul 2003 a devenit membru al Alianței Moldova Noastră, iar în 2005 a ajuns deputat pe listele Blocului electoral Moldova Democrată.

Vitalie Marinuță - ministrul Apărării

S-a născut în 1970, în satul Holercani, Dubăsari. Are studii militare în Moldova, SUA și Rusia. Este un tânăr specialist, cu stagii în armata SUA. Cu gradul de locotenent-colonel, a activat în cadrul Comandamentului Central al SUA dislocat în Tampa, Florida, unde a condus un grup de experți pe subiectul terorismului prin sinucidere. Întors în Moldova, a lucrat o perioadă scurtă la Ministerul Apărării, dar a fost concediat și pensionat de către guvernarea precedentă. După asta s-a ocupat de afaceri. Este căsătorit și are 2 copii.

Anatol Șalaru - ministrul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor

Anatol Șalaru a fost deputat în primul Parlament al Republicii Moldova (1990-1994) și liderul Partidului Reformei din Republica Moldova (1993-1997). Are studii medicale, însă a preferat afacerile medicinei. A administrat "Ascom Grup" SA Chișinău, iar apoi a condus reprezentanțele "Ascom Grup" din Turkmenistan și Irak. În 2008 a revenit în politică, devenind vicepreședinte al Partidului Liberal. Actualmente – deputat PL. Anatol Șalaru are 47 de ani și este căsătorit.

Valeriu Cosarciuc - ministrul Agriculturii și Industriei Alimentare

S-a născut pe 24 noiembrie 1955, în satul Clocușna, raionul Ocnița. A absolvit Institutul Politehnic din Chișinău, obținând diploma de inginer specializat în tehnologia construcției de mașini, strunguri și instrumente. Cosarciuc a deținut funcția de viceprim-ministru în Guvernul Braghiș. A ajuns deputat pe lista "Alianței Braghiș", în 2001, ocupând funcția de vicepreședinte al Comisiei pentru economie a Parlamentului. A fost reales deputat pe listele Blocului electoral Moldova Democrată, în 2005, devenind președinte al Comisiei pentru agricultură. Valeriu Cosarciuc este căsătorit și are un fiu.

Leonid Bujor - ministrul Educației

S-a născut pe 27 noiembrie 1955 în satul Singureni, raionul Râșcani. A absolvit în 1982 facultatea de Istorie a Universității de Stat din Moldova, ca mai apoi să fie și profesor universitar de istorie. A mai activat în Ministerul Educației, în perioada 1990-1994 ca șef de secție în cadrul Departamentului Tineret și Sport. Din 1994 până în 1999 a fost șef al Direcției tineret și sport în cadrul primăriei Chișinău. Din august 1999 și până în aprilie 2005 a deținut funcția de pretor al sectorului Centru. Din aprilie 2005 este deputat în Parlamentul Republicii Moldova, fiind ales pe listele Blocului electoral Moldova Democrată, iar din 2009 – deputat pe listele Alianței Moldova Noastră. Este căsătorit și are doi copii.

Guvernul urmează să înceapă negocierile cu FMI în luna octombrie

Guvernul urmează să înceapă negocierile cu Fondul Monetar Internațional (FMI) în luna octombrie, a declarat presei premierul Vlad Filat, după prima ședință a noului Cabinet de Miniștri desfășurată în sera de vineri, 25 septembrie.

Potrivit premierului, între 13 și 20 octombrie, la Chișinău este așteptată misiunea FMI care urmează să înceapă negocierile oficiale. Totodată, el a precizat că FMI a manifestat deschidere față de noul executiv.

„Este foarte important ca și FMI să prezinte evaluările sale asupra situației macroeconomice”, a opinat Filat, specificând că la 19 octombrie, în cadrul unei întrevederi cu misiunea FMI, se presupune să fie discutată situația macroeconomică și planul de măsuri anticriză a autorităților.

Solicitat să comenteze disponibilitatea guvernelor față de condițiile misiunii FMI, premierul a declarat că vor fi implementate acțiuni „poate mai puțin populiste”, dar care să asigure funcționabilitatea economiei. Vlad Filat a menționat că pe 28-29 octombrie guvernul speră să prezinte public noul program de colaborare negociat cu FMI. Anterior, ex-vice-ministrul Economiei, Iurie Muntean a declarat că misiunea FMI care s-a prezentat la negocierea noului program a avansat propuneri care din start nu puteau fi acceptate, deoarece veneau în contradicție cu politicile sociale din ultimii opt ani. Potrivit lui Muntean, FMI ceruse anularea cotei zero la impozitul pe venitul reinvestit, majorarea TVA până la 25%, reducerea salariilor în sistemul bugetar, deprecierea monedei naționale etc. Noul Program de finanțare pentru R. Moldova urma să fie implementat după expirarea la începutul lunii mai 2009 a Mecanismului de Creștere Economică și Reducere a Sărăciei (PRGF), dar a fost amânat.

BNM ar putea avea un nou guvernator

Banca Națională a Moldovei ar putea avea un nou guvernator după ce la finele săptămânii trecute a expirat mandatul de șapte ani al actualului guvernator, Leonid Talmaci, aflat la conducerea băncii începând cu anul 1991.

Potrivit mediilor din Chișinău, la funcția de guvernator al BNM ar putea fi propuse persoane noi, care anterior au ocupat funcții importante în cadrul băncii centrale totodată, nu este exclusă prelungirea pentru încă șapte ani a mandatului actualului guvernator. O declarație în acest sens a fost făcută anterior presei de premierul Vlad Filat.

Între candidaturile vehiculate de presă sunt Dumitru Ursu, președintele Asociației băncilor din Moldova, fost președinte al Comisiei naționale a pieței financiare și ex-viceguvernator al BNM; Veronica Bacalu, fost viceguvernator al BNM, actualmente economist superior la Departamentul Asia Centrală și Estul Mijlociu al Fondului Monetar In-

ternațional și actualul prin-viceguvernator Victor Cibotaru.

Solicitat de BASA-press să se refere la o posibilă numire a sa în această funcție, Dumitru Ursu nu a confirmat dar nici nu a negat acest lucru. „Nu sunt dispus să comentez”, a precizat Ursu.

Nici reprezentanții serviciului de presă al Băncii Naționale nu au fost în măsură să comenteze informațiile din presă declarând că la moment nu dispun de informații la acest subiect.

Mandatul de șapte ani al actualului guvernator, Leonid Talmaci a expirat la 25 septembrie. Talmaci a fost aprobat în funcția de guvernator al BNM prin decizia Parlamentului în anul 1995, după adoptarea Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei, iar la 28 septembrie 2002 a fost numit în această funcție pentru încă șapte ani.

Legislația în vigoare nu prevede un număr anumit de mandate consecutive pentru funcția de guvernator al Băncii Naționale a Moldovei.

AmCham Moldova va promova produsele moldovenești peste hotare

Camera de Comerț Americană din Moldova lansează proiectul „Products of Moldova” care va promova companiile autohtone peste hotare.

„Products of Moldova” va fi o publicație anuală care va avea și versiune electronică. Proiectul are drept obiective majorarea exporturilor produselor moldovenești în SUA, Canada și UE și stabilirea contactelor directe între companiile moldovenești și potențiali furnizori și clienți.

Catalogul tipărit va fi distribuit către 2000 de puncte comerciale care deservesc mai mult de 15 milioane de cetățeni ce fac parte din diaspora Europei de Est stabilită în SUA, Canada și Europa de Vest. Catalogul va cuprinde informații importante despre companii inclusiv denumirea producător, date de contact, descrierea produsului însoțită de imagine și prețul oferit. Versiunea on-line a catalogului va permite potențialilor clienți să obțină informație la zi despre produsele și serviciile companiilor moldovenești.

AmCham Moldova invită companiile interesate să participe la proiectul „Products of Moldova” prin completarea Formularului de Aplicare, ce poate fi găsit pe site-ul www.amcham.md sau direct la oficiul AmCham Moldova. Doar companiile bine

poziționate pe piața R. Moldova sunt eligibile să participe la acest proiect. AmCham în Moldova este o asociație nonguvernamentală, non-profit a businessului privat din Moldova. Făcând parte din cele 112 Camere de Comerț Americane din întreaga lume, misiunea AmCham este de a promova comerțul și investițiile americane în R. Moldova, de a colabora cu Guvernul R. Moldova și liderii businessului, întru dezvoltarea unui climat de afaceri mai favorabil în Moldova pentru comerțul și investițiile străine.

Diplomați europeni salută investirea noului Guvern, gata de un nou acord de cooperare

Corpul diplomatic acreditat la Chișinău a salutat investirea noului Guvern la Chișinău, iar UE și-a exprimat disponibilitatea de a începe cât mai curând noul acord de cooperare, se arată într-un comunicat de presă al Guvernului.

La o întrevedere a prim-ministrului Vlad Filat cu corpul diplomatic acreditat la Chișinău, **șeful misiunii suedeze pentru cooperare cu R. Moldova, Julius Liljeström**, a prezentat noului prim-ministru o declarație adresată de către Președinția Uniunii Europene, deținută de Suedia, în legătură cu investirea noului Guvern în R. Moldova.

În declarației se spune că, Uniunea Europeană salută investirea noului cabinet de miniștri în R. Moldova, notează cu satisfacție contribuția politică pentru evoluțiile proceselor democratice și își exprimă încrederea privind cooperarea responsabilă cu Uniunea Europeană, care va prevala procedurile politice.

Șeful misiunii suedeze a subliniat că investirea Guvernului este un pas important în combaterea provocărilor cu care se confruntă Moldova, în particular în contextul crizei economice mondiale și financiare și va stimula realizarea reformelor.

„Uniunea Europeană îndeamnă actorii politici să se angajeze într-un dialog politic constructiv cu scopul de a finisa procesul politic post-electoral, în particular ce vizează alegerea unui nou Președinte de țară”, se spune în declarație.

Kalman Mizsei, reprezentantul Uniunii Europene în R. Moldova, a transmis felicitări noului premier din partea Secretarului general al Consiliului Uniunii Europene, Javier Solana, și a menționat că una dintre primele și principalele sarcini pe care le va avea cabinetul de miniștri va fi consolidarea încrederii în noul Guvern, mai ales în regiunea transnistreană. Kalman Mizsei a dat asigurări că Moldova va avea în continuare un partener de încredere în procesul de integrare europeană și va acorda tot suportul pentru consolidarea țării.

Prim-ministrul Vladimir Filat a menționat că integrarea europeană este în prezent cel mai de valoare obiectiv al țării și al cetățenilor ei și reprezentanții actualului Guvern sunt gata să preia experiența altor țări în acest sens.

SUA vor acorda 262 mln USD pentru reabilitarea drumurilor și sistemelor de irigare

Republica Moldova va beneficia, în cadrul Programului Provocările Mileniului, din partea Guvernului SUA de o asistență financiară în sumă de 262 mln USD pentru reabilitarea drumurilor și irigare în agricultură.

Despre acest lucru a anunțat luni, 28 septembrie, premierul Vlad Filat, după discuțiile avute la acest subiect cu Asif J. Chaudhry, ambasadorul SUA la Chișinău.

Vlad Filat a declarat presei că în cadrul negocierilor moldo-americane s-a convenit ca 133 mln USD să fie direcționate pentru reabilitarea drumurilor, 102 mln USD vor fi utilizate la restabilirea sistemelor de irigare în agricultură, iar restul sumei va fi distribuită pentru acoperirea cheltuielilor de administrare a acestor proiecte.

Ambasadorul SUA în RM a accentuat că asistența financiară pentru executarea proiectelor respective reprezintă o dovadă de susținere din partea SUA a democrației și reformelor în Republica Moldova.

Asif J. Chaudhry a mai declarat că în calitate de indicatori de performanță pentru obținerea asistenței, Republica Moldova trebuie să intensifice eforturile în vederea combaterii traficului de ființe umane și democratizarea actului de guvernare.

Debursarea primelor tranșe și lansarea propriu-zisă a proiectelor ar putea să înceapă până la sfârșitul anului curent, după ce vor fi încheiate toate etapele și procedurile de notificare a documentelor oficiale, a mai subliniat ambasadorul SUA la Chișinău.

Programul Provocările Mileniului a fost lansat de Congresul SUA în anul 2004. Acesta prevede acordarea de ajutor financiar substanțial statelor cu venituri reduse pe cap de locuitor pentru dezvoltarea economică. Până la ora actuală SUA a acordat în cadrul acestui program asistențe de circa 6,3 miliarde USD pentru 18 țări din diferite regiuni ale lumii.

Sistemul actual de subvenționare favorizează doar întreprinderile mari și cele corporative

Asistența de stat este acordată netransparent și fără o evidență clară, susține autorul unui studiu

Sistemul actual de subvenționare în agricultură este marcat de profunde contradicții și disparități. Astfel, coexistă mai multe fonduri pentru subvenționare, administrate de mai multe instituții de stat. Procesul de distribuire rămâne unul netransparent, atât în ceea ce privește beneficiarii, cât și membrii comisiilor de selecție a beneficiarilor de subvenții. De regulă, cea mai mare parte a subvențiilor este repartizată unui număr limitat de agenți economici, în mare parte întreprinderi corporative sau de stat.

Aceste concluzii se conțin în studiul "Reformarea sistemului de subvenționare în agri-

crearea Agenției de Plăți și Intervenție în Agricultură și concentrarea fondurilor existente. Un alt imperativ este publicarea listelor beneficiarilor de subvenții din anii 2008-2009, pentru a asigura transparența în procesul de acordare a alocațiilor de stat.

Statul trebuie să acorde atenție subvenționării activităților de marketing agricol

„Statul trebuie să acorde o atenție mai mare aspectelor de marketing agricol, inclusiv prin majorarea volumului de subvenții pentru

Viorel CHIVRIGA

cultură: rezultate concrete și esecuri", prezentat vineri, 18 septembrie 2009, în cadrul unei dezbateri economice.

Viorel Chivriga, autorul studiului, arată că, întreprinderile mari beneficiază de subvenții de circa șase ori mai mari, decât gospodăriile țărănești.

"Favorizarea întreprinderilor corporative și de stat mari în detrimentul celor mici și mijlocii provoacă indirect concurența neloială, care devine un factor distrugător pentru agricultura Moldovei", a explicat Chivriga.

În aceste condiții, este necesar de stabilit destinațiile concrete pentru subvenții și de monitorizat eficiența alocațiilor acordate. Ca urmare, se impune

acest domeniu", consideră Iurie Fală, expert în cooperare și agrobusiness de la AGROinform. „În acest mod, va fi stimulată producerea de legume autohtone, de exemplu, consumul actual fiind acoperit, în mare parte de importuri”.

▲ „În același timp, trebuie să promovăm persoane competente în comisiile locale de profil, deoarece ele sunt nemijlocit responsabile de repartizarea subvențiilor. Ne îngrijorează că doar companiile mari sunt consumatoarele principale ale subvențiilor. Asta denotă că lipsește total o strategie de dezvoltare a acestui sector, deoarece întreprinderile mici se pot adapta cel mai ușor la cerințele pieței, sunt cele mai dis-

ciplinate la achitarea impozitelor și rămân cele mai defavorizate la capitolul subvenții”, a mai spus Iurie Fală.

Asistență din partea statului pentru producători orientați la export

Subvențiile pentru crearea plantațiilor viticole trebuie acordate, în primul rând, anume producătorilor orientați spre export și nu altor categorii de producători, cum se procedează în prezent, consideră oficialii ai Agenției Moldova-Vin.

Nicolae Taran, vicedirector general al Agenției, a declarat, în cadrul dezbaterilor economice organizate de IDIS "Viitorul" că practica actuală de acordare a asistenței de stat pentru viticultură descurajează exportatorii.

Subvențiile pentru crearea plantațiilor de viță de vie sunt acordate din Fondul de revitalizare al viticulturii, care este format în baza taxelor de export, plătite de companii vinicole și nu din alocații bugetare. În condițiile în care exportul de vinuri s-a redus cu 30 la sută în anul current, acumulările în acest fond acoperă doar 50 la sută din necesarul de subvenții acordate. Un alt fapt care deranjează companiile ce contribuie la completarea fondului este acordarea de subvenții pentru crearea plantațiilor de struguri de masă.

Potrivit oficialului, circa 70 la sută din plantațiile viticole create în anul curent cu suportul financiar al Fondului pentru revitalizarea viticulturii sunt de struguri de masă.

▲ „Este bine că gospodăriile mici se orientează la plantarea soiurilor de masă înalt productive. Dar și aici trebuie să avem un discernământ, pentru că peste 4-5 ani n-o să avem ce face cu acești struguri de masă. În afară de aceasta, firmele mari sunt supărate că ele plătesc taxe în fondul de revitalizare, dar subvențiile se duc către producătorii mici, care înființează plantații noi de viță de vie de soiuri de masă și nu de soiuri tehnice, pentru industria vinicolă”, a specificat Taran.

Nicolae Taran

În același timp, există riscul ca plantațiile nou-înființate să fie abandonate înainte de a intra pe rod din cauza insuficienței de resurse financiare, deoarece subvențiile acordate acoperă doar aproximativ 20% din cheltuielile necesare.

În context, Taran a anunțat că Moldova-Vin a elaborat un set de modificări pentru Legea viei și a vinului, care prevăd acordarea subvențiilor în mărime de 100% din necesarul cheltuielilor până la intrarea plantațiilor pe rod. Pentru a acumula resursele financiare necesare, se propune ca la formarea fondului să contribuie nu doar întreprinderile vinicole, dar toți operatorii de pe piața alcoolului. Proiectul a fost transmis spre avizare Guvernului.

Actualmente, statul acorda subvenții de 25 mii de lei la hectar pentru plantațiile de struguri tehnici și 40 mii de lei pentru struguri de masă.

Totodată, Taran a anunțat că a fost elaborat un proiect de strategie care prevede acordarea subvențiilor la crearea plantațiilor viticole de soiuri solicitate pe piață, atât de masă, cât și tehnici.

Actualmente există un decalaj substanțial între cerere și ofertă în acest domeniu. „Astfel, suprafețele de soiul de masă „Moldova” acoperă peste 70 la sută din total, iar segmentul de piață pe care e solicitat acest soi este limitat. Iar soiuri tehnice autohtone, practic, nu avem, doar ceva suprafețe de Fetească, ceva suprafețe de Rară-Neagră și atât. Sperăm că Parlamentul nou va aproba acest proiect de strategie, care ne-ar permite să cultivăm soiuri de struguri tehnici și să producem vinuri specifice meleagului nostru, cu denumiri de origine, care sunt solicitate pe piața mondială. Și înființarea unor asemenea plantații de vii trebuie să fie subvenționată în primul rând”, a conchis Nicolae Taran.

Buhele de sol prezintă un pericol real pentru semănăturile de toamnă

Inspectoratul General de Supraveghere Fitosanitară și Control Semincer atrage atenția asupra pericolului prezentat de Buhele de sol. În anul curent, aceste insecte au cauzat prejudicii serioase culturilor legumicole din zona de nord. Este vorba despre Buha semănăturilor, Buha C-neagră și Buha cu semnul exclamării.

La toate trei specii, aflate la a doua generație, se prognozează faza de înmulțire în masă pe plantulele de rapiță și cereale de toamnă. Acest pericol persistă în zonele de nord, centru și, parțial, în sud, adică, practic, pe întreg teritoriul țării.

Zborul în masă al fluturilor din prima generație (până la 80 fluturi pe noapte la capcana electrică) pe parcursul lunii august și fecunditatea înaltă a femelelor demonstrează nocivitatea larvelor din a doua generație. Depunerea ouălor se va finisa în luna septembrie. Dezvoltarea și hrănirea larvelor se va eşalona până la temperatura aerului de +5°C.

Larvele de vârste inferioare au culoarea cenușie sau cenușie-pământie. Larvele de vârste superioare la buha semănăturilor sunt brune sau brun-cenușiu cu luciu uleios; la buha cu semnul exclamării – mat, cu nuanță roșcată și dungi longitudinale neidentificate, iar la buha C-neagră – roză-gălbui sau brun-roșietică, cu dungi pe partea dorsală. Ziua larvele se află în sol sub plantă, răsucite sub formă de colac și devin active doar în amurg; ziua pot fi întâlnite rar, pe vreme posomorâtă. Adâncimea, unde se pot afla depinde de vârsta larvelor și, parțial, de starea solului; larvele de vârste superioară de obicei se află mai adânc, iar cu cât solul este mai tasat – cu atât mai aproape de plantă.

Larvele sunt polifage, se hrănesc cu peste 120 specii de plante atât de cultură, cât și din flora spontană. Larvele manifestă o voracitate însemnată, în special în a doua jumătate de viață. Larvele sunt foarte dăunătoare. Efectul lor asupra cerealelor depinde de densitatea larvelor și

viteza de dezvoltare a acestora, precum și de starea plantelor și perioada de creștere a acestora. Mai tare sunt afectate plantele târzii și stagnate în creștere, care nu au nod de înfrățire, deoarece plantele retezate pier.

Insectele retează plantulele de cereale la nivelul solului, iar uneori atacă și germenul seminței. Dacă sunt afectate până la înfrățire, cerealele ușor pier, după înfrățire larvele distrug doar unele frunze, rozându-le mai sus de nodul de înfrățire. La rapiță de toamnă larvele de prima vârstă, la început, răzuiesc mezofilul frunzei, alipite de sol, lăsând intactă doar membrana superioară. Larvele de vârsta a doua rod frunzele în întregime, neatingând doar nervurile, în continuare, scheletarea capătă o dimensiune tot mai mare, iar larvele de vârste superioare rod părțile subterane ale tulpinei, în special în zona coletului.

Plantulele tinere suferă mai mult, deoarece larva roade coletul și poate distruge până la 10-15 plante timp de o noapte. Plantele atacate se ofilesc și pier.

De regulă, atacurile încep de la marginile câmpurilor în focare, ulterior formând goluri. Focarele de dăunare se formează, în special, pe terenurile prelucrate superficial, pe sectoarele îmburuienite cu buruiene cu draconi și rizomi.

Larvele din a doua generație, cât și din prima trec prin 6 vârste, dar până la sosirea timpului rece nu toate reușesc să atingă vârstele superioare

și continuă hrănirea și pe timp de zi, deoarece temperaturile nocturne în luna septembrie și, în special în octombrie, pot fi sub zero grade.

Legătura biologică strânsă dintre buhe și vegetația spontană demonstrează necesitatea combaterii buhelor, în primul rând prin distrugerea acestor plante. Un rol important în prevenirea populării câmpurilor cu buhe și reducerea nocivității acestora îl au măsurile agrotehnice, îndreptate spre crearea celor mai bune condiții pentru creșterea și dezvoltare plantelor.

Necesitatea măsurilor de protecție împotriva omizilor de buhe se determină conform pragului economic de dăunare – adică densitatea dăunătorului, prin care pierderile de recoltă sunt mai sporite, decât cheltuielile suferite la protecție. Pragul economic de dăunare al buhelor constituie peste 2

larve la m.p. Pentru prevenirea atacului asupra plantulelor de cereale este necesar ca înainte de semănat semințele să fie tratate cu insecticide, concomitent cu fungicide. Pentru aceasta este necesar de știut acțiunea insecticidelor asupra germinării semințelor.

Din observările noastre practice am constatat, că succesul depinde de termenele efectuării măsurilor de protecție împotriva buhelor. O eficiență bună în combaterea buhelor se va obține la efectuarea tratamentelor în perioada eclozării în masă, ori împotriva larvelor de vârste inferioare.

Larvele de vârste mai mari sunt mai rezistente la preparate, care sunt administrate în stratul superior de sol. În scopul sporirii eficienței măsurilor de protecție împotriva larvelor de vârste superioare norma de consum a preparatului trebuie majorată în limita normei admise, norma soluției de lucru – nu mai puțin de 600 l/ha.

La efectuarea măsurilor de protecție este necesar de respectat cu strictețe normele sanitare, asigurând protecția oamenilor, albinelor și animalelor de acțiunea pesticidelor.

Zamfira GAIBU,
Inspectoratul General de
Supraveghere Fitosanitară și
Control Semincer

Produse de uz fitosanitar noi înregistrate în Republica Moldova

Rapița						
Denumirea comercială, forma preparativă, substanța activă, firma producătoare, țara, numărul și data înregistrării, grupa de toxicitate	Norma de consum a preparatului (l/ha, kg/ha, l/t, kg/t)	Organismul nociv		Modul, perioada și limitele de utilizare	Termenul ultimului tratament până la recoltare (Num. maximal de tratamente)	Termenul de ieșire în câmp pentru efectuarea lucrărilor manuale (mecanizate)
		Denumirea științifică	Denumirea populară			
1	2	4	5	6	7	8
ERBICIDE						
ARAMO 45, 45 EC (tepraloxidim, 45 g/l) “BASF SE”, Germania 03-0275 23.09.2009 IV/III	1,0	-	Buruieni monocotiledonate anuale	Prin stropirea culturii în faza de 3-4 frunze a buruienilor anuale (indiferent de fazele de dezvoltare a culturii)	- (1)	7 (3)
	2,0		Buruieni monocotiledonate anuale și perene	Prin stropirea culturii la înălțimea de 10-15 cm a buruienilor perene (indiferent de fazele de dezvoltare a culturii)	- (1)	
Dual Gold 960 EC (S-metolaclor, 960 g/l) “Syngenta Agro AG”, Elveția 03-0289 23.09.2009 III/IV	1,3-1,6	-	Buruieni anuale mono- și unele dicotiledonate	Prin stropirea solului până la semănat cu încorporare în sol	- (1)	7 (3)
Galera 334 SL (clorpiralid, 267 g/l + picloram, 67 g/l) “Dow Agro Sciences”, Austria 03-0561 23.09.2009 III/-	0,3-0,35	-	Buruieni dicotiledonate anuale și perene	Prin stropirea semănaturilor toamna în faza de 3-5 frunze a culturii	- (1)	-
				Prin stropirea semănaturilor primăvara în faza de 9-10 frunze a culturii	- (1)	
Mezza 500 SC (metazaclor, 500 g/l) “MAC-GmbH”, Germania, „COMMERCIA SAM”, Monaco 03-0485 23.09.2009 IV/-	2,0	-	Buruieni mono- și dicotiledonate anuale	Prin stropirea solului după semănat, până la apariția plantulelor	- (1)	7 (3)
FUNGICIDE						
CARAMBA SL, 60 SL (metconazol, 60 g/l) “BASF SE”, Germania 02-0559 23.09.2009 III/-	1,25	Alternaria brassicae, Sclerotinia sclerotiorum, Phoma lingam	Alternarioză, putregai alb, fomoză	Prin stropire în perioada de vegetație	35 (1)	3 (-)
Tilmor 240 SC (protioconazol, 80 g/l + tebuconazol, 160 g/l) “Bayer Crop Sciences AG”, Germania 02-0560 23.09.2009 IV/-	0,75-0,8	Alternaria brassicae, Phoma lingam, Sclerotinia sclerotiorum	Alternarioză, fomoză,putregaiul alb	Prin stropire în perioada de vegetație	35 (1)	7 (3)
INSECTICIDE						
FASTAC, 10 EC (alfa-cipermetrin, 100 g/l) “BASF SE”, Germania 01-0020 23.09.2009 III/II	0,15	Meligethes aeneus, Phyllotreta spp., Brevicoryne brassicae	Gândacul lucios al rapiței, puricii cruciferelor, păduchele cenușiu al verzei	Prin stropire în perioada de vegetație	30 (1-2)	7 (3)
REGULATOR DE CREȘTERE						
CARAMBA SL, 60 SL (metconazol, 60 g/l) “BASF SE”, Germania 02-0559 23.09.2009 III/-	1,25	-	Regulator de creștere cu acțiune retardantă	Prin stropirea semănaturilor toamna în faza de 4-6 frunze a culturii	- (1)	7 (3)
Tilmor 240 SC (protioconazol, 80 g/l + tebuconazol, 160 g/l) “Bayer Crop Sciences AG”, Germania 02-0560 23.09.2009 IV/-	0,75-0,8	-	Regulator de creștere cu acțiune retardantă	Prin stropirea semănaturilor toamna în faza de 4-6 frunze a culturii	- (1)	7 (3)
PRODUSE PENTRU TRATAREA MATERIALULUI SEMINER CU ACȚIUNE INSECTICIDĂ						
Cruiser OSR 322 FS (tiametoxam, 280 g/l + fluodioxanil, 8 g/l + mefenoxam, 33,3 g/l) “Syngenta Agro AG”, Elveția 04-1-0564 23.09.2009 III/-	12,0-15,0	Athalia rosae, Entomosceles adonidis	Viespea rapiței, gândacul frunzelor	Tratarea semințelor	- (1)	- (-)
FERTILIZANȚI						
Denumirea comercială, firma producătoare, țara, numărul și data înregistrării	Compoziția chimică, %		Norma de consum a preparatului (l/ha, kg/ha)	Modul, perioada și limitele de utilizare		Numărul maximal de tratamente
Wuxal, suspensie “Aglucon GmbH&Co. KG”, Germania; „Unifer”, Ucraina F – 019 23.09.2009	Macroelemente: N(azot) 7,5-30,0%, P ₂ O ₅ - 13,5 – 24,0%, K ₂ O - 15,0 – 32,0% MgO - 3,0- 4,5%, CaO - 24,0% Microelemente: B - 0,03-9,5% Cu - 0,064-0,75 %, Zn - 0,032-1,5% Fe 0,08-1,6%, Mn - 0,0675-2,25%, Mo - 0.0013-0,015, S - 5,6-7,8%		Wuxal Combi B - 4,0 L/ha	Două tratamente în perioada de vegetație: I-ul – în faza de formare a rozetelor;		2
			Wuxal Bor – 3,0 L/ha	al II-lea – începutul butonizării.		

Oferta specială!

Doar în luna octombrie, contractați orice abonament anual AgraVista sau plasați publicitate banner timp de 12 luni pe www.agravista.md și primiți de la tarifele existente

reducere 50%!

Înregistrați-vă pe www.agravista.md, selectați unul din **Abonamente oferite - A, B, C!** – și, zilnic, la ora 8 dimineața, primiți direct pe e-mail ultimele prețuri pentru fructe, legume și cereale de pe piață, știri recente din domeniul economic, politica agrară, legislație, studii de piață, tehnologii, idei de afaceri, cereri și oferte de produse agricole.

Cu ajutorul nostru sunt efectuate peste **500 tranzacții** anual, zilnic portalul este accesat de peste **500 utilizatori**.

Abonamente AgraVista		Tarife, dolari SUA
Abonamentul A	- Prețuri săptămânale angro fructe, legume [Moldova, Rusia, Polonia] - Prețuri producători pentru fructe, legume și cereale - Prețuri mondiale cereale - Monitorizare lunară a legumelor și fructelor - Studii lunare pe produse - Analize statistice trimestriale export-import (legume, fructe, cereale) - Analize anuale ale sectorului cerealiar - Idei de afaceri - Știri zilnice - Cea mai recentă apariție a ziarului Agromediainform în format electronic - Livrarea buletinului lunar AgraVista prin poștă (pe adresa juridică sau la domiciliu) sau în format electronic cu informația cuprinsă în abonamentele A și B	1 lună – 20 3 luni – 54 12 luni – 144
Abonamentul B	- Plasarea cererilor și ofertelor proprii pe www.agravista.md - Valabilitate a ofertelor timp de 12 luni - Promovarea ofertelor în ziarul Agromediainform - Promovarea ofertelor pentru export. Traducerea cererilor și ofertelor în limbile engleză și rusă și plasarea lor pe site-uri străine - Cele mai recente oferte comerciale - Știri zilnice - Cea mai recentă apariție a ziarului Agromediainform în format electronic - Plasarea unui articol promoțional despre companie și produsele sale –1/lună	1 lună – 15 3 luni – 38 12 luni – 99
Abonamentul C	- Abonamentul C cuprinde accesul la informațiile și serviciile incluse în Abonamentele A și B - Livrarea buletinului lunar AgraVista prin poștă (pe adresa juridică sau la domiciliu) sau în format electronic cu informația cuprinsă în abonamentele A și B	Conform tarifulor Abonamentelor A și B
Suplimentar	Știri zilnice, Oferte comerciale, Baze de date ale companiilor, Tehnologii, Istorii de succes, Expoziții și conferințe, Adrese utile	Acces gratuit pe site

Sperăm că veți deveni abonatul nostru fidel!

Site-ul www.agravista.md oferă posibilitatea promovării companiilor și produselor/serviciilor acestora prin plasarea bannerele promoționale.

Sistemul admite amplasarea publicității banner GIF, JPEG și Flash. Macheta (bannerul) pentru reclama vă aparține sau poate fi realizată de către noi, la indicațiile Dumneavoastră.

Prețurile sunt indicate în dolari SUA, incluzând TVA și sunt specificate pentru plasarea bannerului pe o perioadă de o lună.

Pagini	Apariții, %	Dimensiunea, pixeli
	25	20
Pagina de start	50	30
	100	50
	25	10
Pagini interioare	50	20
	100	35

Notă: Periodicitatea apariției bannerele e indicată în procente de la numărul total de rulări. Astfel, 25% din rulări înseamnă că bannerul va fi afișat la fiecare a patra accesare a paginii. Publicitatea pe paginile interioare sunt rezervate în categoriile: Companii și Produse.

Pentru detalii privind contractarea abonamentelor sau publicității pe site-ul nostru, vă rugăm să ne contactați la: +373 (22) 23 56 96 sau tvasilita@agroinform.md.

Avantajele plasării publicității în Agromediainform:

- ✓ **tiraj mare, în creștere permanentă**
- ✓ **public țintă specific**
- ✓ **aria geografică variată**
- ✓ **calitatea tiparului**
- ✓ **parteneriat sigur**

Materialele publicitare, inclusiv articole promoționale, pot fi plasate în baza unor module propuse de ziar sau la discreția ofertantului, în baza tarifulor existente.

OFERTA SPECIALĂ PENTRU EXPOZIȚIILE FARMER, MOLDA GROTEH, MOLDECO, EDIȚIILE DIN ANUL 2009

oferta este valabilă în perioada 15 septembrie – 30 octombrie

- *Tarife publicitate**
- 5 lei cm patrat in pagini interioare,
  - 10 lei pe prima pagina
  - 7 lei pe ultima pagina
- *Tarife articole**
- 3 lei cm patrat

Ziarul Agromediainform a fost lansat la 26 octombrie 2006, în cadrul Expoziției Specializate Internaționale „Farmer”. Publicația apare bilunar, în format A3, 12-16 pagini, într-un tiraj de 3500 de exemplare pe ediție, tirajul fiind permanent în creștere. Actualmente, ziarul are circa 3000 de abonați, în majoritate fermieri, dar și primării ale comunelor, direcții agricole raionale, organizații de fermieri din țară, mai multe organizații neguvernamentale.

În cadrul Expoziției Internaționale Farmer, edițiile 2008 și 2007, ziarul Agromediainform a fost premiat pentru mediatizarea amplă și reflectarea obiectivă a proceselor din sectorul agrar din Moldova. În fiecare ediție cititorii vor găsi informații veridice și complete care vor fi de folos la inițierea sau dezvoltarea afacerilor, identificarea noilor parteneri și a piețelor de desfacere. Sunt oferite recomandări ale specialiștilor pentru diverse situații cu care se confruntă producătorii agricoli, informații despre politicile statului și cele europene în domeniul agriculturii și a afacerilor rurale etc.

Articole promoționale (pentru o pagină)	1550 lei (reducere peste 50%)
Articole promoționale (pentru jumătate de pagină)	1000 lei (reducere peste 35%)
Publicitate (pentru o pagina)	2600 lei (reducere peste 50%)
Publicitate (pentru jumătate de pagină)	1700 lei (reducere peste 35%)
Publicitate pentru suprafețe mai mici de jumătate de pagină	Reducere de 20%

Inserturi publicitare: pliante, broșuri etc.

1 leu bucata / pentru o apariție

În cazul mai multor apariții: 0,5 lei / bucata

Pentru calcularea altor module se va utiliza prețul pentru 1 centimetru pătrat de suprafață:

1 cm²: 10 lei - prima pagină
7 lei - ultima pagină
5 lei - paginile interioare

Reduceri:

5 % din suma totală - 3 apariții
10 % din suma totală - 5 apariții
20 % din suma totală - 10 și mai multe apariții

- Doriți să începeți o afacere în domeniul agricol și nu știți în ce domeniu să investiți?
- Doriți să extindeți afacerea existentă și nu sunteți siguri de unde puteți lua credit?
- Doriți să obțineți preț bun pentru producția crescută cu multă muncă?
- Doriți să fiți la curent cu noutățile din Moldova și regiune?

Ziarul „Agromediainform” este ceea ce aveți nevoie!

Ziarul poate fi abonat în toate oficiile ÎS Poșta Moldovei și la redacție, (+37322) 235698

Regiunea ta. Ziarul tău. Agromediainform.

Departamentul Publicitate și Abonare Agromediainform
Tel.: (+373 22) 235698, GSM: (+373) 69328884 E-mail: publicitate@agroinform.md

La pregătirea ediției curente a ziarului au fost folosite informații ale agențiilor BASA-press, Info-Prim Neo, Omega

Publicație Periodică a Federației Naționale a Agricultorilor din Moldova “AGROinform”

Redactor-șef: Alexandru GÎSCĂ
Maketare: Gaby LUCHIȚA

Adresa redacției: MD-2004, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 123 V.
Tel.: 23-56-98
e-mail: publicitate@agroinform.md
www.agroinform.md, www.agravista.md

Comanda nr.
Tiparul executat PRAG-3

OFERTE

Produs	Cantitate	Descrierea companiei:
Brânză de oi	1 tonă	Palii Gheorghe Făleşti, s.Ciolacu Vechi, Tel.: (259) 22951, 78227
Castraveți	10 tone	Paciu Mihail Orhei, s.Braviceni, Tel.: (235) 51317, 47167
Cartofi	200 tone	Lemisona Edineț, s.Gordinești, Tel.: (246) 60381, 60385, 069112165
Cartofi	200 tone	Sist-Agro Edineț, s. Paladia, Tel.: (271) 75208, 079639071
Cartofi semin-cieri	100 tone	Sist-Agro Edineț, s. Paladia, Tel.: (271) 75208, 079639071
Cartofi	40 tone	Lavric Nicolai Edineț, Tel.: 069008989
Combină CPS-5G	1 unitate	Panuța Petru Căușeni, s. Zaim, Tel.: (243) 72441
Făină de grâu	11 tone	Strungaru Nicolae Ungheni, s. Chirileni, Tel.: (236) 75207, 069357289
Fasole	3 tone	Maria Darii Drochia, s. Chetrosu, Tel.: (252) 54 610, 27032, 069353231
Fasole	1 tonă	Verdeș Alexei Hâncești, Tel.: (269) 23408, 06883841
Floarea- soarelui	450 tone	Timplarul Ungheni, Tel.: (236) 23808, 069139292
Floarea-soarelui	300 tone	Liversina Ungheni, s. Chirileni, Tel.: (236) 75230, 069132625
Floarea-soarelui	200 tone	Abilitate-Agro Făleşti, s. Calugar, Tel.: (259) 23320, 67700
Floarea- soarelui	200 tone	Beiu Filip Orhei, s.Susleni, Tel.: (235) 46346, 46968, 079546392, Fax: (235) 24955
Floarea-soarelui	200 tone	Băstinașii Făleşti, s. Scumpia, Tel.: (259) 63332, 067104202
Floarea-soarelui	150 tone	Liversina Ungheni, s. Chirileni, Tel.: (236) 75230, 0691 32625
Floarea- soarelui	150 tone	SRL"Cajbeanca" Glodeni, s. Cajba, Tel.: (249) 52359, 52205, 069023716
Floarea-soarelui	100 tone	Plai Bârlădean Edineț, Tel.: 067100093
Floarea-soarelui	100 tone	Agroplant Prim Făleşti, s. Sărata Noua, Tel.: (259) 64457, 068525144
Floarea-soarelui	20 tone	Strungaru Nicolae Ungheni, s. Chirileni, Tel.: (236) 75207, 069357289
Floarea- soarelui	20 tone	Maria Darii Drochia, s. Chetrosu, Tel.: (252) 54 610, 27032, 069353231
Grâu	1000 tone	Vilora Edineț, s. Stolniceni, Tel.: 069871511
Grâu furajer	1000 tone	Cozmeanca Făleşti, s.Pruteni, Tel.: (259) 66593, 069201226
Grâu alimentar	800 tone	Speranța MD Ungheni, str. Naționala 17, Manager: Vorobiov Victor, Tel.: (236) 23051, 069139292, Fax: (236) 23808
Grâu alimentar	800 tone	Tâmplarul Ungheni, Tel.: (236) 23808, 0691 39292
Grâu alimentar	500 tone	Stincăuți Râșcani, s. Șaptebani, Tel.: (256) 24584, Tel.: 067193924

Produs	Cantitate	Descrierea companiei:
Grâu	400 tone	Ascensiune Edineț, s. Gaspar, Tel.: 067108101
Grâu	400 tone	Borș Mihai Glodeni, s. Cajba, Tel.: 068731018
Grâu alimentar	400 tone	Agrofermplus Făleşti, satul Glingeni, Tel.: (259) 71379, 079566639
Grâu	300 tone	Beiu Filip Orhei, s.Susleni, Tel.: (235) 46346, 46968, 0 795 46392, Fax: (235) 24955
Grâu alimentar	250 tone	Liversina Ungheni, s. Chirileni, Tel.: (236) 75230, 0691 32625
Grâu	180 tone	Plai Bârlădean Edineț, Tel.: 067100093
Grâu semincer	158 tone	Falsemagro Făleşti, Tel.: (259) 2 31 95
Grâu	123 tone	Spînu Arsenii Hâncești, Cioara, Tel.: (269) 23408, 68083841
Grâu	100 tone	Agroplant Prim Făleşti, s. Sărata Noua, Tel.: (259) 64457, 068525144
Grâu	50 tone	Agromilari Edineț, s.Ruseni, Tel.: (246) 65407, 069294740
Grâu alimentar	20 tone	Moraru Nicolae Drochia, s.Chetrosu, Tel.: (252) 54 289, 27032, 079583428
Grâu alimentar	16 tona	Maria Darii Drochia, s. Chetrosu, Tel.: (252) 54 610, 27032, 069353231
Grâu	15 tone	Demidetchii Victor Edineț, s. Colicăuți, Tel.: 069071681
Pomi altoiți	nelimitat	Mecgrato Edineț, or.Cupcini, Tel.: 069566886
Orz	400 tone	Stincăuți Râșcani, s. Șaptebani, Tel.: (256) 24584, 067193924
Orz	300 tone	Cozmeanca Făleşti, s.Pruteni, Tel.: (259) 6 65 93, 069201226
Orz	200 tone	Vilora Edineț, s. Stolniceni, Tel.: 069871511
Orz	200 tone	Beiu Filip Orhei, s. Susleni, Tel.: (235) 46346, 46968, Tel.: 0795 46392, Fax: (235) 24955
Orz	100 tone	Ascensiune Edineț, s. Gașpar, Tel.: 067108101
Orz semincer	100 tone	Falsemagro Făleşti, Tel.: (259) 2 31 95
Orz	60 tone	Agromilari Edineț, s.Ruseni, Tel.: (246) 65407, 069294740
Orz	30 tone	Agroplant Prim Făleşti, s. Sărata Noua, Tel.: (259) 64457, 068525144
Ouă de prepeliță	8 000 bucăți	Bernic Pavel Ungheni, s. Petrești, Tel.: (236) 42674, 0693 71345
Mazăre	50 tone	Borivas Agro Făleşti, s. Glingeni, Tel.: (259) 71476, 71 319, 0795 91851
Mere	nelimitat	Stincăuți Râșcani, s. Șaptebani, Tel.: (256) 24584, Tel.: 067193924
Mere	400 tone	Orhei-Fruct Orhei, or.Orhei str.V.Mahu 139, Tel.: (235) 32570, 079516045
Mere	260 tone	Gojan Veaceslav Edineț, s. Colicăuți, Tel.: 069308854
Mere	250 tone	Demidetchii Victor Edineț, s. Colicăuți, Tel.: 069071681
Mere	200 tone	Lavric Nicolai Edineț, Tel.: 069008989
Mere	100 tone	Lavric Valerii Edineț, Tel.: 069253259
Mere	100 tone	AGRODENISIMUS Orhei, s.Cucuruzeni, Tel.: (235) 66244, 079682104
Mere	100 tone	Lupu Viorel Edineț, s. Colicăuți, Tel.: 069362979
Mere	100 tone	Unvin agro Ungheni, s. Boghenii Noi, Tel.: (236) 48230
Mere	100 tone	Palaiciuc Constantin Orhei, s.Bulăiești, Tel.: (235) 24955, Fax: (235) 27768, Email: cico-rhei@mtc-or.md
Mere	100 tone	Lilia Goju Făleşti, s. Bocsa, Tel.: 079000278

Produs	Cantitate	Descrierea companiei:
Mere	70 tone	RusMilIud Orhei, s.Jora de Mijloc, Tel.: (235) 55262, 079457144
Mere	60 tone	Lavric Oleg Edineț, s. Colicăuți, Tel.: 069339665
Mere	50 tone	Beiu Filip Orhei, s.Susleni, Tel.: (235) 46346, 46968, Tel.: 079546392, Fax: (235) 24955
Mere	50 tone	Railean Boris Orhei, s. Cucuruzeni, Tel.: (691) 12272
Mere	50 tone	Vindex Agro Orhei, satul Mălăiești, Tel.: (235) 51648, 079535158, Fax: (235) 51648
Mere	50 tone	Raba Vasile Făleşti, s. Glingeni, Tel.: 069086907
Mere	40 tone	Veșca Sergiu s. Budăi, r. Telenești, Tel.: (258) 63225, 069260378
Mere	40 tone	PANVAS Drochia, s.Antoneuca, Tel.: (252) 27032, 078012222
Mere	40 tone	Brădescu Victor Orhei, s. Sirota, Tel.: (235) 49267, 24955, 079429275
Mere	30 tone	Borivas Agro Făleşti, s. Glingeni, Tel.: (259) 71476, 71 319, 0795 91851
Mere	20 tone	Cucu Timofei Ungheni, s.Cetireni, Tel.: (236) 41382
Mere	20 tone	Caragia Nicolae Nisporeni, Tel.: (264) 22418, 079525358
Mere	10 tone	Loghin Tudor Orhei, s.Peresecina, Tel.: (235) 47411, 47267, 079447554
Mere	10 tone	Trofion Agro Orhei, s.Chistelnița, Tel.: (235) 78230, 78289, 069089481
Miere de albine	nelimitat	Maxian Andrei Florești, s.Rădulenii-Vechi, Tel.: (250) 46226
Pepene verde (harbuz)	nelimitat	Surinmih r-I Rezina, s.Lalova, Tel.: (235) 24955, Fax: (235) 27768
Pepene verde (harbuz)	60 tone	Borș Mihai Glodeni, s. Cajba, Tel.: 068731018
Puieti de prun	15 000 bucăți	Cucu Gheorghe Orhei, s. Jora de mijloc, Tel.: (235) 55843, 069002872
Puieti de prun	12000 bucăți	GȚ "Velișca Cezar" Râșcani, s. Varatic, Tel.: (256) 24584, 067193924
Puieti de prun	5 000 bucăți	Banari Victor Făleşti, s. Grimăncăuți, Tel.: (247)48632
Puieti de prun	3500 bucăți	Bobeco Vasile Căușeni, s.Zaim, Tel.: (243) 72263
Puieti de prun	3 000 bucăți	Stavilă Zinaida Orhei, s. Jora de Mijloc, Tel.: (235) 55415, 55915
Puieti de persic	7830 bucăți	Bobeco Vasile Căușeni, s.Zaim, Tel.: (243) 72263
Puieti de persic	7 000 bucăți	Cucu Gheorghe Orhei, s. Jora de mijloc, Tel.: (235) 55843, 069002872
Puieti de persic	4000 bucăți	Rusu Mihail Căușeni, s. Ursoaia, Tel.: (243) 42210, 23763
Puieti de persic	2 000 bucăți	Stavilă Zinaida Orhei, s. Jora de Mijloc, Tel.: (235) 55415, 55915
Puieti de persic	1200 bucăți	Rusu Mihail Căușeni, s. Ursoaia, Tel.: (243) 42210, 23763
Puieti de măr	nelimitat	GȚ "Velișca Cezar" Râșcani, s. Varatic, Tel.: (256) 24584, 067193924
Puieti de măr	60 000 bucăți	Cucu Timofei Ungheni, s.Cetireni, Tel.: (236) 41382
Puieti de măr	20 000 bucăți	Banari Victor Făleşti, s. Grimăncăuți, Tel.: (247)48632

П о с т р о и с в о й у с п е х !

LIGA-2

Panouri Sandwich
producere comercializare montaj
CASUȚE-VAGONETE
MULTIFUNCȚIONALE
(montabile-demontabile)
producere și montare
VATĂ MINERALĂ BAZALITĂ
material izolanț multifuncțional
PENOPOLISTIROL
termoizolarea pereților, caselor,
acoperișurilor (M-15, M-25, M-35)
PANEL™
PAROC SYSTEM   PENOX

Tel./fax: **!+37322/ 276729, 277283,**
GSM: 069777595
www.panelsystem.md   www.liga2.md

* OFERTE

Produs	Cantitate	Descrierea companiei:
Puieti de mar	14 000 bucăți	Cucu Gheorghe Orhei, s. Jora de mijloc, Tel.: (235) 55843, 069002872
Puieti mar	6 000 bucăți	Stavilă Zinaida Orhei, s. Jora de Mijloc, Tel.: (235) 55415, 55915
Puieti de mar	4 000 bucăți	Scorici Victoria Orhei, s. Jora de Mijloc, Tel.: (235) 55655, 068334102
Puieti de migdal	2500 bucăți	Bobeco Vasile Căușeni, s.Zaim, Tel.: (243) 72263
Puieti cais	5 000 bucăți	Cucu Gheorghe Orhei, s. Jora de mijloc, Tel.: (235) 55843, 069002872
Puieti de cais	1200 bucăți	Bobeco Vasile Căușeni, s.Zaim, Tel.: (243) 72263
Puieti de cires	9 000 bucăți	Cucu Gheorghe Orhei, s. Jora de mijloc, Tel.: (235) 55843, 069002872
Puieti de cires	5 000 bucăți	Banari Victor Fălești, s. Grimăncăuți, Tel.: (247)48632
Puieti de cires	2 000 bucăți	Stavilă Zinaida Orhei, s. Jora de Mijloc, Tel.: (235) 55415, 55915
Puieti de visin	3 000 bucăți	Stavilă Zinaida Orhei, s. Jora de Mijloc, Tel.: (235) 55415, 55915
Puieti de par	2 000 bucăți	Stavilă Zinaida Orhei, s. Jora de Mijloc, Tel.: (235) 55415, 55915
Puieti de nuci	4 000 bucăți	Stavilă Zinaida Orhei, s. Jora de Mijloc, Tel.: (235) 55415, 55915
Puieti de nuci	3 000 bucăți	Cucu Gheorghe Orhei, s. Jora de mijloc, Tel.: (235) 55843, 069002872
Puieti de pomi	30 000 bucăți	Gondiu Tatiana Orhei, s. Jora de Mijloc, Tel.: (235) 55267, 068337336
Portaltoi	100 000 bucăți	Gondiu Tatiana Orhei, s. Jora de Mijloc, Tel.: (235) 55267, 068337336
Roșii	100 tone	Fortina Labis Ungheni, s. Costuleni, Tel.: (236) 40573, (22) 226614, 069249049, Fax: (22) 226614
Roșii	8 tone	Mudrea Stepan Orhei, s. Susleni, Tel.: (235) 46288, 069737220
Ridiche	3 tone	Mudrea Stepan Orhei, s. Susleni, Tel.: (235) 46288, 069737220
Semințe de ceapă	7 tone	Burlacu Victor Drochia, s. Zgurița, Tel.: (252) 44 731, 44 888, 079515 329
Semințe de ceapă	5 tone	Gavrilă Ion Drochia, Tel.: (252) 44423, 079713521
Semințe de lu-cernă	1 tonă	Turtureanu Iurie Ungheni, s. Bușila, Tel.: (236) 75400, 75335
Semințe de mor-cov	1 tonă	Burlacu Victor Drochia, s. Zgurița, Tel.: (252) 44 731, 44 888, 079515 329
Stoloni de căapșune	10 000 bucăți	Grebeniuc Anatol Ungheni, Tel.: (236) 22389, 069413717
Struguri	480 tone	Strelciuc Ion Chiril Hâncești, s.Caracui, Tel.: (269) 23406
Struguri	150 tone	Braga Tudor Hâncești, Tel.: (269) 23408, 068083841
Struguri	100 tone	Strelciuc Ion Chiril Hâncești, s.Caracui, Tel.: (269) 23406
Struguri	90 tone	Cap.Agrieco+ Hâncești, Tel.: (269) 23408, 068083841, 069684508
Struguri	50 tone	Sîrbu Tudor Ion Hâncești, Tel.: (269) 23408, 068083841
Struguri	40 tone	Toderaș Dumitru Hâncești, s.Stolniceni, Tel.: (269) 23408, 068083841
Ulei	5 tone	Maria Darii Drochia, s. Chetrosu, Tel.: (252) 54 610, 27032, 069353231
Ulei	1 tonă	Revenco Roman Fălești, satul Horești, Tel.: (259) 77174, 77138, 079850249
Ulei	1 tonă	Prodaniuc Feodora Glodeni,s.Petrunea, Tel.: (249) 26724

Produs	Cantitate	Descrierea companiei:
Struguri	40 tone	Barbos Pavel Hâncești, Tel.: (269) 23408, 068083841
Struguri	40 tone	Brinzilă Ion Nisporeni, s. Șișcani, Tel.: (264) 23857
Struguri	40 tone	Grigoraș Vasile Hâncești, Tel.: (269) 23408, 068083841
Struguri	30 tone	CÎ Vegetal-com Nisporeni, s. Bălăurești, Tel.: (264) 48289, 23857
Struguri	25 tone	Lepădatu Tudor Hâncești, Tel.: (269) 23408, 068083841
Struguri	25 tone	Roșca Tudor Hâncești, Tel.: (269) 23409, 068083841
Struguri	20 tone	Lanciu Vasile Cantemir,s. Coștangalia, Tel.: (273) 55254
Struguri	20 tone	Casian Constantin Cantemir, s. Coștangalia, Tel.: (273) 55246
Struguri	20 tone	Raileanu Gheorghe Cantemir, s. Coștangalia, Tel.: (273) 55245
Struguri	20 tone	Zboreanu Maria Hâncești, Tel.: (269) 23408, 068083841
Struguri	20 tone	Veșca Sergiu s. Budai, r. Telenеști, Tel.: (258) 63225, 069260378
Struguri	15 tone	Crețu Sergei Nisporeni, s. Bălăurești, Tel.: (264) 48205, 069745426
Struguri	15 tone	Ionel Petru Nisporeni, s. Bălăurești, Tel.: (264) 48249, 23857, 069926550
Struguri	12 tone	Bagrin Ion Cantemir, s. Lărguța, Tel.: (273) 76265
Struguri	10 tone	Frunza Tudor Hâncești, s. Buțeni, Tel.: (269) 23406
Struguri	10 tone	Sajin Nicolae Hâncești, Tel.: (269) 23408,; 068083841
Struguri	10 tone	Sorbală Oleg Ungheni, or.Cornești, Tel.: (236) 60545
Struguri	10 tone	Lepădatu Dorina Hâncești, Tel.: (269) 23408, 068083841
Struguri	10 tone	Caragia Nicolae Nisporeni, Tel.: (264) 22418, 079525358
Struguri	10 tone	Gaburici Ion Stefan Hâncești, Tel.: (269) 23408
Struguri	10 tone	Zamostian Maria Hâncești, Tel.: (269) 23408, 068083841
Struguri	10 tone	Zamostian Ion Hâncești, Tel.: (269) 23408, 068083841
Struguri	7 tone	Bagrin Dumitru Cantemir, s, Lărguța, Tel.: (273) 92900
Struguri	7 tone	Sîrbu Ion Hâncești,s. Buțeni, Tel.: (269) 25355, 23408
Struguri	5 tone	Ganganu Ion Cantemir, s. Lărguța, Tel.: (273) 92552
Struguri	5 tone	Ganganu Gheorghe Cantemir, s. Lărguța, Tel.: (273) 92550
Struguri	5 tone	Tarnovschi Gheorghe Cantemir, s.Lărguța, Tel.: (273) 76288
Struguri	5 tone	Catanoi Vera Hâncești, Tel.: (269) 23408, 068083841
Struguri	5 tone	Toderaș Aftenii Hâncești, Tel.: (269) 23408, 068083841
Struguri	5 tone	Placinta Maria Hâncești, Tel.: (269) 23408, 068083841
Struguri	5 tone	Pricop Victor Glodeni, s. Vișoara, Tel.: (249) 57265, 068529877
Struguri	4 tone	Dobras Tudor Hâncești, Tel.: (269) 23408, 068083841
Soia	20 tone	Grajdianu Eugenia Glodeni, Tel.: (249) 24904, 069146610
TRACTORE T70	3 unități	PANVAS Drochia, s.Antoneuca, Tel.: (252) 27032, 078012222

Produs	Cantitate	Descrierea companiei:
Ulei	5 tone	Pricop Victor Glodeni, sat.Vișoara, Tel.: (249) 57265, 068529877
Ulei	0,5 tone	Certan Gheorghe Glodeni, s.Cajba, Tel.: (249) 52467, 068739758
Varză	40 tone	Tehnoif - Agro Orhei, s.Pohrebeni, Tel.: (235) 65231, 069266532, Fax: (235) 65260
Vinete	50 tone	Fortina Labis Ungheni, s. Costuleni, Tel.: (236) 40573, (22) 226614, 069249049, Fax: (22) 226614

Cooperativa „Fito Arbore” comercializează, cu livrarea în luna noiembrie 2009:

Puieti de mar MM106		
Soi	Cantitate	preț
Golden delicious	25 mii	14 lei/buc
Renet Semirencо	25 mii	14 lei/buc
Idared	25 mii	14 lei/buc
Florina	25 mii	14 lei/buc
Starcspur red delicious	10 mii	14 lei/buc
Papirovca (Belâi naliv)	4 mii	14 lei/buc
Spartan	10 mii	14 lei/buc
Puieti de prun		
Soi	Cantitate	preț
Stenly	50 mii	16 lei/buc
Ceceonscaia Naibole	50 mii	16 lei/buc
Cabardinscaia Ranneaia	15 mii	16 lei/buc
Udlinionnaia	10 mii	16 lei/buc
Prezident	10 mii	16 lei/buc
Puieti de mar M9		
Soi	Cantitate	preț
Florina	7 mii	18 lei/buc
Golden delicious	7 mii	18 lei/buc
Djonogold	7 mii	18 lei/buc
Renet Semirencо	7 mii	18 lei/buc
Portaltoi MM 106	300 mii	2 lei/buc
Portaltoi M 26	50 mii	2 lei/buc

CÎ „Fito Arbore”. s. Jora de Mijloc, raionul Orhei.
Tel: +373 79099525
+373 79462293

* CERERI

Produs	Cantitate	Descrierea companiei:
Ceapă	6 tone	Sîrbu Serghei Nisporeni, s .Zberoia, Tel.: (264) 59-2-71
Cereale furajere	1 000 tone	Pavel Recean Chisinau, Tel.: 079726195, Email: yfckidz@yahoo.com
Fân și senaj	1 000 tone	Pavel Recean Chisinau, Tel.: 079726195, Email: yfckidz@yahoo.com
Grâu furajier	1 000 tone	Gramineus Com Fălești, Tel.: (259) 24483, 069327627
Grâu alimentar	500 tone	Gramineus Com Fălești, Tel.: (259) 24483, 069327627
Orz	1 000 tone	Gramineus Com Fălești, Tel.: (259) 24483, 069327627

* Preț negociabil

Mai multe oferte
și cereri găsiți pe

www.agravista.md